



Ikt. sz.: MGB-41/7-2/2021./SZ.

SZ-1/2021. sz. ülés  
(SZ-8/2018-2022. sz. ülés)

## **J e g y z ő k ö n y v**

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottsága**  
**Szőlő-, bor-, pálinka albizottságának**  
2021. június 7-én, hétfőn, 9 óra 40 perckor  
az Országház Apponyi Albert gróf termében (főemelet 58.)  
megtartott üléséről

## Tartalomjegyzék

<b><i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i></b>	<b>5</b>
<b><i>Tájékoztató a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény hatálybalépésének folyamatáról, különös tekintettel a 2021-es szüreti időszakra (eljárási rendek, technikai háttér, szoftver/hardver, stb.)</i></b>	<b>5</b>
<i>Tarpataki Tamás tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	7
<b><i>Tájékoztató a pandémia alatti és utáni borászati helyzetről (készletek, export/import, árak alakulása, külföldi kitekintés)</i></b>	<b>17</b>
<i>Tarpataki Tamás tájékoztatója</i>	17
<i>Dr. Brazsil Dávid tájékoztatója</i>	19
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	20
<b><i>Egyebek</i></b>	<b>28</b>
<i>Dr. Kiss István felvetése</i>	28
<i>Mihályi László felvetése</i>	29
<i>Dr. Brazsil Dávid felvetése</i>	30
<b><i>Az ülés berekesztése</i></b>	<b>31</b>

## **Napirendi javaslat**

1. Tájékoztató a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény hatálybalépésének folyamatáról, különös tekintettel a 2021-es szüreti időszakra (eljárási rendek, technikai háttér, szoftver/hardver, stb.)
2. Tájékoztató a pandémia alatti és utáni borászati helyzetről (készletek, export/import, árak alakulása, külföldi kitekintés)
3. Egyebek

## **Az ülés résztvevői**

### **Az albizottság részéről**

#### **Megjelent**

**Elnököl: Font Sándor** (Fidesz) az albizottság elnöke

Dr. Steinmetz Ádám (Jobbik)

#### **Helyettesítési megbízást adott**

Czerván György (Fidesz) Font Sándornak (Fidesz)

### **A bizottság titkársága részéről**

Vásárhelyi Pál bizottsági munkatárs

### **Meghívottak**

#### **Hozzászólók**

Tarpataki Tamás helyettes államtitkár (Agrárminisztérium)

Gál Péter főosztályvezető (Agrárminisztérium)

Dr. Brazsil Dávid főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)

Dr. Kiss István elnök (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége)

Mihályi László elnök (Pálinka Nemzeti Tanács)

Petri Imre szőlőtermelő

#### **Megjelentek**

Sz milkó Gabriella szakmai referens (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)

Nagy András igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és Terméktanács)

Oláh László ügyvezető (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége)

Rezák Szabolcs borász

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 40 perc)

### **Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása**

FONT SÁNDOR (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm az albizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket; köszöntöm mindazokat, akik a napirendi ponthoz érintettként vagy meghívottként jelen vannak, és természetesen mindazokat is köszöntöm, akik az online közvetítés következtében figyelemmel kísérik albizottságunk ülését.

A napirendi pont tervezetét a tagoknak időben kiküldtük. Jelezni szeretném, hogy Czerván György képviselőtársamat helyettesíteni fogom. Kérdezem képviselőtársamat, Steinmetz Ádámot, hogy a napirendipont-tervezethez van-e kérdése, észrevétele. *(Dr. Steinmetz Ádám: Nincsen.)* Akkor szavazunk róla: elfogadjuk-e ezt a napirendipont-tervezetet? Ha igen, kézfeltartással jelezzük! *(Szavazás.)*

Ez egyhangú, tehát a tervezett napirendek szerint haladunk.

### **Tájékoztató a szőlészettről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvény hatálybalépésének folyamatáról, különös tekintettel a 2021-es szüreti időszakra (eljárási rendek, technikai háttér, szoftver/hardver, stb.)**

Ebben az első napirend: tájékoztató a szőlészettről és borászatról szóló 2020. évi, úgynevezett bortörvény hatálybalépésének folyamatáról, különös tekintettel a 2021-es szüreti időszakra. Én itt több gondolatot is felvettem az előadónak, amik esetleg érinthetik a szőlőtermelőket, a borászatokat, hogy hogyan is készüljünk az augusztus 1-jével megnyíló új borpiaci év és a törvény életbe lépése napjára.

Megadom a szót Tarpataki Tamás helyettes államtitkár úrnak, és egyben köszöntöm Gál Péter főosztályvezető urat is az Agrárminisztérium képviseletében.

#### **Tarpataki Tamás tájékoztatója**

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Jó reggelt kívánok! Tisztelettel köszöntök én is minden képviselőt. Hölgyeim, Uraim! A bortörvényről már volt ebben az albizottságban részletes beszélgetés, de azért szeretnék feleleveníteni egy-két dolgot.

Miért volt szükség alapvetően egy új bortörvényre? Egyrészt, mert a régi jelentősen meghaladott volt, tehát jó 15 évvel ezelőtti piaci és igazgatási körülményekre készült. Azóta még az Unióban is történt borreform, amelyet le kell követni a hazai szabályozással. Ezen kívül régi célkitűzése, szakpolitikai célkitűzése volt a minisztériumnak, hogy ebben a kiemelt ágazatban is megvalósuljon a teljes elektronikus ügyintézés lehetősége. Ezen kívül a bortörvényt hozzá kellett igazítani az általános közigazgatási rendtartási törvényhez is, valamint volt jó néhány szabály, amit deregulálni kellett már.

Mindezek azt eredményezték, hogy egy bortörvény-módosítás ebben az esetben kevés lett volna, egy teljesen új bortörvény került megalkotásra. Mint tudjuk, a parlament ezt el is fogadta, és 2021. augusztus 1-jén hatályba is lép.

A bortörvényhez két végrehajtási rendelet fog kapcsolódni, egy kormányrendelet és egy miniszteri rendelet, ezek is elkészültek már. Tekintettel arra, hogy ezeknek a megjelenését és hatálybalépését szinkronizálni kell, mind a két tervezet jelenleg... *(Dr. Brazsil Dávid megérkezik a bizottság ülésére. - Rövid szünet.)*

ELNÖK: Mehetünk folyamatosan!

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Mind a két tervezet jelenleg az Igazságügyi Minisztériumnál van, ahol a két végrehajtási rendelet összhangját és a bortörvénnyel való összhangját is vizsgálja az Igazságügyi Minisztérium. Szeretném itt megjegyezni zárójelben, hogy rengeteg egyeztetésen van túl mind a két rendelet. Nem várunk már semmilyen érdemi változást ezeknek a szövegében, és reményeink szerint nagyon rövid időn belül meg is tudnak jelenni, még bőven augusztus 1-je, tehát a bortörvény hatálybalépése előtt.

Azt várjuk az új szabályozástól, hogy jelentősen egyszerűsödik az ügyintézés, és az egységnyi előállított borra fordított adminisztrációs idő drasztikusan csökken; egyszerűsödnek az eljárások, és kevesebb időt fogunk tölteni adminisztrációval mind a termelők, a gazdálkodók, mind pedig az igazgatás szintjén.

Hogy fog mindez működni a gyakorlatban, hogy fog hatályba lépni? 2021. augusztus 1-jével a törvény már hatályosul, vele együtt a rendeletek is, de gyakorlatilag lesz egy teljes átmeneti év, tehát '21. augusztus 1-jétől '22. augusztus 1-jéig egy átmeneti időszak lesz, amelyben átmeneti szabályok érvényesek. Hogyha nagyon le akarom egyszerűsíteni, akkor gyakorlatilag arról van szó, hogy az ideai szüreten nem változik semmi, kötelező érvénnyel nem lesz olyan új szabályozás, ami bárkinek nehézséget okozna. Az átmeneti év pedig kettébontható abból a szempontból, hogy mikor élesedik az elektronikus ügyintézési rendszer - ez 2022. január 29. Tehát 2021. augusztus 1-jétől 2022. január 29-éig gyakorlatilag szinte változatlan környezetben működik az ágazat, mint ahogy eddig, a már életbe lépett új rendeletek mellett, átmeneti szabályok alapján, és 2022. január 29-étől működik élesben az e-pincekönyvrendszer. 2021. augusztus 1-je és 2022. január 29-e között fog tesztüzemben működni az e-pincekönyvrendszer, és lesz lehetősége mindenkinek megismerni. Jövő év január 29-ét követően pedig élesben is használhatóvá válik az e-pincekönyvrendszer, illetve 2022. augusztus 1-jétől pedig, akire nézve kötelezően alkalmazandó bizonyos eljárásokban, onnantól kötelező is lesz.

Mit jelent ez a gyakorlatban? Az e-pincekönyvrendszert úgy terveztük meg ebben a projektben, hogy 11 eljárás fog működni benne; ezek később természetesen bővíthetők. A teljesség igénye nélkül: a telepítés engedélyezése, a kivágás engedélyezése, a szőlőültetvényekben keletkezett károk bejelentése, a borászati melléktermékek ellenőrzött kivonása, forgalomba hozatal, készletjelentés, de természetesen végig tudunk menni az összesen, és ezen kívül pedig bizonyos méret fölött kötelező lesz az elektronikus pincekönyvvezetés is.

A kisüzemi bortermelői regiszter, ami most működik, megmarad. Az egyszerűsített adóraktári engedélyesek pincekönyve alakul át e fölött a korlát fölött kötelezően vezetett online elektronikus pincekönyvvé - 20 ezer hektoliter ez a határ - , alatta pedig nem lesz kötelező, de választható. Azt gondolom, hogy az elektronikus ügyintézés és az elektronikus pincekönyvvezetés egyébként olyan könnyebbség lesz mindenki számára, aki még nem alkalmazza, amit valószínűleg elég sokan fognak használni. Valószínűsítem azt is, hogy az online pincekönyv mellett is többen fognak dönteni, mint ahány embernek kötelező lesz a törvény erejénél fogva.

Hogy fog kinézni az ideai szüret? Úgy, ahogy a tavalyi. A szőlő származási bizonyítványa helyett egy nevében új dokumentum, a szüreti bejegyzési igazolás kerül bevezetésre. Ez tartalmában és eljárásában is megegyezik a szőlő származási bizonyítványával. A borkészítési eljárás végén pedig a forgalombahozatali engedély helyett egy forgalombahozatali azonosítót fognak kapni a termelők, de eljárásában ez is pontosan ugyanaz lesz, mint most. A cél az, hogy az új rendszerben ne kelljen forgalombahozatali engedélyt kiadni. Ez egy hivatalos hatósági döntés, ami valójában

nem ad hozzá az életünkhöz semmit - erről is volt már szó -, ehelyett egy forgalombahozatali azonosító lesz. A bornak ugyanazokon az eljárásokon, hatósági eljárásokon kell keresztül menni. Tehát laborban meg kell vizsgálni, a paramétereknek meg kell felelni; ahol érzékszervi vizsgálat elő van írva, ott az érzékszervi vizsgálatot le kell folytatni, és csak ezután hozható forgalomba, de formális engedély, hatósági engedély a forgalomba hozatalra nincsen. A továbbiakban megszűnik az a lehetőség, hogy valaki, bárki a forgalombahozatali engedélyt lobogtassa, hogy a hatóság megengedte, hogy forgalomba hozzam, tehát ez a bor jó. Igyekszünk elmozdulni abba az irányba, hogy a hatóság nem engedélyez, hanem ellenőriz. A törvény, illetve az előírások betartása a mindenkori szereplők feladata, ha nem ennek megfelelő bor kerül a polcra, akkor azt pedig a hatóság le fogja venni és szankcionál.

Mindezeket követően, tehát az átmeneti évet követően pedig reményeink szerint és minden bizonnyal az elektronikus pincekönyvrendszer használata válik általánossá. Itt is lesz egy olyan kategória, amely alatt nem kötelező, tehát a legkisebbek számára nem lesz kötelező előírás, hanem egy jó ideig még - ennek nincs is határideje - a legkisebb szereplők papíralapon végezhetnek továbbra is mindenféle eljárást, amit az előbb felsoroltam.

Az e-pincekönyv fejlesztése jelenleg is zajlik, az általam elmondott határidőket bőven fogja tudni tartani a projekt, tehát a 2022. január 29-ei éles indulást nem veszélyezteti semmi. Az addig tartó időszakban pedig, ahogy mondtam, lesz olyan tesztüzem, amely során a szereplők meg tudják ismerni majd az elektronikus ügyintézés. Maga az e-pincekönyvrendszer - és ezt szeretném még egyszer kihangsúlyozni -, az elektronikus pincekönyv vezetése egyetlen eljárás az e-pincekönyvnek nevezett elektronikus ügyintézési és ellenőrzési rendszer eljárásai közül. Tehát ráragadt az „e-pincekönyv” elnevezés, de itt senki sem csak az e-pincekönyvet gondolja e mögé, hanem egy komplett elektronikus ügyintézési és ellenőrzési rendszert, amely összekapcsolja a Nébih szakrendszereit és a HNT szakszerendszereit, és az egész igazgatás számára olyan adatszolgáltatási, információs, ügyintézési, ellenőrzési és döntés-előkészítési platformot biztosít, amely még nem volt, és reményeink szerint ez nagy előrelépés lesz az ágazatnak.

Alapvetően azt gondolom, hogy az 1. napirendi ponttal kapcsolatban ezek az általános információk, ha valakinek kérdése van, akkor örömmel válaszolok rá, illetve ennél mélyebben is bele tudunk menni, ha szükséges. Köszönöm.

### **Kérdések, hozzászólások**

ELNÖK: Köszönöm szépen. Közben köszöntöm Brazsil Dávidot is a HNT részéről, aki megérkezett. Nem figyeltem, nem jegyeztem meg, hogy melyik az a mennyiségi értékhatár, ahol majd az úgynevezett elektronikus rendszert, pincekönyvrendszert kötelező igénybe venni. Melyik az a mennyiségi határ, ahol az elektronikus pincerendszert kötelező igénybe venni, és melyik az, ahol nem kell, de választható?

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Rendben. Itt is valószínűleg érdemes tisztázni egy fogalmat. Tehát, amikor elektronikus pincekönyvről beszélünk, akkor alapvetően a szakmai jövedéki nyilvántartás vezetésének a módjáról beszélünk. Az elektronikus is ketté kell választani: nyilván lehet papíron is vezetni, a legkisebbeknek ez továbbra is adott lesz; és lehet számítógépesen, elektronikusan is vezetni, ez most is létezik. Ami érdemi változás a jelenlegi helyzethez képest, és ami bizonyos szint felett - e felett a 20 ezer hektoliter felett - kötelező lesz, az az online szakmai jövedéki nyilvántartás vezetése. Így egyértelmű volt, remélem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rendben van, de ez milyen mérethatároknál lesz kötelezettség? Hogyan lép ez életbe?

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Köszönöm a lehetőséget. Részletesen elmondom, hogy a tervezetek alapján az hogyan fog alakulni. Ketté kell bontani. Az e-pincekönyvrendszerben van 11 hatósági eljárás, amire vonatkozik egy küszöbérték, és van a tizenkettedik hatósági eljárás, amire egy másik küszöbérték vonatkozik.

A 11 eljárás esetében 2022. augusztus 1-jétől kezdődően, tehát bő egy év múlva a nem kisüzemi bortermelőknél és a 10 hektár feletti szőlőtermelőknél lesz kötelező az elektronikus ügyintézés. A tizenkettedik eljárásnál egy jelentős kedvezmény lesz az elektronikus ügyintézés tekintetében. Ez az eljárás a szakmai jövedéki nyilvántartás vezetése. A szakmai jövedéki nyilvántartásból a jelenleg hatályos jogszabályok szerint kétféle van: a kisüzemi bortermelői regiszter és a pincekönyv. A jövőben háromféle lesz: a kisüzemi bortermelői regiszter megmarad, lesz az általános bortermelői regiszter, és a harmadik az online bortermelői regiszter.

Az online bortermelői regisztert 2022. augusztus 1-jétől lesz kötelező vezetnie a 20 ezer hektoliter feletti borászatiüzem-engedélyeseknek, méghozzá ezt a 20 ezer hektolitert az utolsó lezárt három borpiaci év értékesítési jelentése alapján kell majd kiszámolni. Ez körülbelül 25-30 borászatiüzem-engedélyest érint a jelenlegi állapotok alapján, és ez a 25-30 borászatiüzem-engedélyes kicsit több mint 2 millió hektoliter borászati terméket értékesít egy év alatt, szintén az elmúlt évek adatai alapján. Tehát durva számokban ez az éves magyarországi bortermelésnek a kettőharmadát jelenti, és 25 szereplő nagyjából.

ELNÖK: Rendben, értem. Ugye, most a másik kategóriánk a kisüzemi borászatok, a 100 ezer hektoliter éves mennyiség alattiak, ha jól emlékszem?

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Nem, 1000 hektoliter.

ELNÖK: Igen, bocsánat, 1000 hektoliter.

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Kettő követelmény van.

ELNÖK: Így van, alattiak, és itt pedig az online kötelezettség 20 ezer hektoliter felettire vonatkozik. *(Gál Péter: Így van.)* Tehát magyarul, a nem kisüzemi termelőknél is egy jelentős része még nem lesz kötelezett.

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): A nagy többsége, igen.

ELNÖK: Jó, rendben. Köszönöm szépen. Majd szeretném hallani a HNT részéről is, hogy - mint a szakmai képviselőket ellátó szerv - hogyan látja. Egyrészt, ha jól értettem - és elnézést, hogy belekérdeztem azért, mert volt, amit nem jól értettem, és ez helyes is, hogy tisztáztuk -, 2021 augusztusával gyakorlatilag egy tesztüzemi rendszer lesz, a szereplőknek semmilyen érdemi új elemet nem kell alkalmazniuk, gyakorolniuk az eddigiekhez képest. Így általánosan ezt mondhatom-e?

Tehát a szereplők, a szőlőtermelők és a borászatok, akik fogadják a várható mennyiséget, mert így már én legalábbis abban gondolkodom, hogy augusztus 1-jével életbe lép a borpiaci év, és ugyan most kettő-három hetes késésben vagyunk fenológiai



értelemben a szőlőnövekedésben általában, ebből arra következtetünk, hogy nem lesz egy korai szüret, de augusztus második felében a nagyon korai érésűek megindulnak. Magyarul, a szüret kezdetekor semmilyen új eleme nem lesz sem a szőlőtermelőnek, aki szőlőt szeretne eladni borászati üzemnek, sem az átvevőnek ebből a szempontból, még annak ellenére sem, hogy itt hallottuk a helyettes államtitkár úrtól, hogy okmányok megszűnnek, illetve azokat kiváltanak más néven. Ilyen volt a régebben ismert származási bizonylat, amely most szüreti bejegyzési igazolás lesz; ha jól értettem, akkor ez lesz az új okmány.

Csak azért kérdezem, hogy ennek az okmánynak a kiváltása vajon ugyanolyan technikai folyamatban történik-e meg, mint a származási bizonylat. Lefordítom: gyakorlatilag a szőlőtermelő, aki eladja a borászatoknak a szőlőt, az átvevőhelyen egy mázsálás, egy mustfokmérés, egy helyrajzszám-beazonosítás és a termék fajtájának a beazonosítása után kap egy átvételi bizonylatot, egy mázsajegyet, és ezzel az okiratnak nem minősülő papírral érkezik a hegybíróhoz; ezen mázsajegy alapján ez már okirati minősítésű okmány; ez volt régen a származási bizonylat, és ehelyett most fog kapni egy szüreti bejegyzési igazolást.

Jól értem-e a folyamatot? Az érdekel, hogy a gazdáknak kell-e bármilyen más eljárási rendet követni - azt megértettem, hogy más elnevezésű papírt kap, ez a gazdát nem fogja érdekelni -, vagy minden más folyamat ugyanilyen lesz-e? Nem szeretném, ha turbulencia alakulna ki, sokan nem szeretnék, tehát a szőlőtermelők logikájával gondolkodom, de a pincészet logikájával is, mert az egy idegesítő szituáció lenne, ha a folyamatos felvásárlást a borászat azért nem tudná megtenni, mert egy eljárásirendváltozás miatt, és nem az ő hibája miatt, megáll az élet - legyen ez akár online, legyen ez okirati hiány -, hogy ők még nem kapták meg azt a papírt, mert nem letölthető, és nem tudom, milyen variációk szoktak ilyenkor előfordulni, amik miatt az a kellemetlen hangulat alakul ki, hogy rögtön a kormányt fogják ott helyben szidni, mindenki, tehát a szőlőtermelő is meg a borászat is, függetlenül attól, hogy ki volt az okozója annak az esetlegesen felmerülő problémának. Én ezt a szituációt szeretném megelőzni, vagy ha van változás, akkor felkészíteni minden szereplőt, hogy egyértelmű legyen ez a szüreti időszak.

Ha jól értem, nem lesz változás, és csak visszaidézem helyettes államtitkár urat, hogy január 29-étől kattán élesre a helyzet, és lesz elégséges idő, ha jól gondolom, a 2022-es, '23-as borpiaci év megnyitására - gondolom, az is augusztus 1-je lesz -, addigra ezt az online és egyéb kötelezettségi mechanizmusokat betanulni. Jól fordítottam-e le helyettes államtitkár úr gondolatait?

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Megerősítem, igen.

ELNÖK: Jó.

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Igen, az eljárásban nem változik; a dokumentum neve változik jelenleg, az eljárása nem. Köszönöm.

ELNÖK: Rendben, köszönöm szépen. Kérdezem, hogy Brazsil Dávid hozzászól-e ehhez a szakaszhoz, mert Steinmetz Ádám képviselőtársamnak lesz kérdése, de várjuk meg főtitkár urat, és akkor utána felteheti.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm, elnök úr. Igen, lenne annyi észrevételem, hogy a bortörvény értelmében, amelyet az Országgyűlés elfogadott, az e-pincekönyvrendszer üzemeltetője a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, de magukat a tulajdonosi jogokat továbbra is a miniszter, a minisztérium gyakorolja.

Ez egy szervezeti átalakítást igényelt a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa részéről. Erre mi 2020 szeptembere óta készülünk, amikor elfogadtuk az új alapszabályunkat, és jelen pillanatban a májusi elnökségi ülésen elfogadásra került az SZMSZ, amely értelmében egy új IT-részleg jön létre egy önálló IT-vezetővel. Ez egy nagyon fontos változás, hiszen egy közhiteles adatbázist kell üzemeltetnie a HNT-nek, és ezzel együtt a Belügyminisztérium, a NAV különböző rendszereihez, a Nébih rendszereihez kapcsolódva. Ez számunkra külön feladatokat jelent, és ezeknek a feladatoknak az elvégzéséhez 2021-re és a költségvetésitörvény-tervezet szerint 2022-re is az anyagi fedezet rendelkezésre áll.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor Steinmetz Ádám képviselőtársamnak adok szót.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm bizottságunk meghívott vendégeit és minden kedves érdeklődőt. Helyettes államtitkár úrnak a beszámolóját köszönöm, és nagyon örültem, amikor azt mondta, hogy kevesebb lesz az adminisztráció a jövőben. Szinte minden évben erről beszélünk, és nagyon örömteli lenne, ha ez végre meg is valósulna, úgyhogy ez zene volt a füleimnek.

Szintén örülök annak, hogy lesz egy úgynevezett átmeneti év, és nem a szüreti terhekkel együtt fog minden változás, annak minden gondja-nyűgje a gazdák és a termelők nyakába szakadni. Én ennek örülök. Megmondom őszintén, hogy a bortörvényt az Országgyűlés nagy többséggel, ha jól emlékszem, majdnem teljes egyetértésben fogadta el, ez nagy siker egyébként az Agrárminisztériumnak is, mert ez is bizonyítja, hogy egy jó javaslatot tett a Ház elé. Mi akkor azért, én magam személy szerint is, indítványoztam, hogy a hatálybalépést kicsit el kellene tolni, tehát nem augusztus 1-jével történne, hanem egy későbbi időpontot, ha jól emlékszem, január 1-jét indítványoztuk. Aztán végül is az érv az volt az augusztus 1-je mellett, hogy a borpiaci év akkor kezdődik, és kössük ahhoz.

De hogy mit is akarok kérdezni? Az lenne a kérdésem lényege, hogy itt most kormányrendelet, miniszteri rendelet határozza meg ennek a törvénynek a végrehajtását. Ezt hogyan csinálták meg jogtechnikailag? Én nem tegnap, tegnapelőtt végeztem a jogi egyetemen, de a jogszabályoknak van egy hierarchiája, tehát az Országgyűlés által elfogadott törvény a jogszabályi hierarchiában magasabb rendű a miniszteri vagy kormányrendeletnél. És ha egyszer a törvény augusztus 1-jén lép hatályba, akkor hogy tudta, vagy hogyan fogja tudni ezt a Fidesz-kormány úgy megcsinálni, hogy annak bizonyos elemei ne lépjenek életbe, vagy ne vonjanak maguk után szankciót?

És most szeretném leszögezni, a félreértések elkerülése végett, én nem szeretném, hogy szankcionálják a termelőket augusztus 1-jétől, hiszen pont azt szeretnénk volna, hogy ez később lépjen életbe, de mégis érdekelné az, hogy hogyan lesz ez a sávós elcsúsztatás. Ez a január 29-ei időpont nem áll messze az általunk javasolt január 1-jétől sem, tehát miért nem lehetett akkor elfogadni ezt a későbbi, 2022. január 1-jei hatálybalépését a bortörvénynek?

ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót az előterjesztőknek.

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Relatíve egyszerű a válasz, tehát túl sok mindent nem szükséges mögé látni olyan szempontból, hogy a törvények tekintetében a jogalkotási eljárás főszabálya az, hogy törvényi szinten csak olyat szabályozunk, amit ott kell szabályozni, minden más alacsonyabb szinten kell szabályozni. Ezért a törvényben a törvényi szintű felhatalmazások, a szankciók, a más törvényektől való eltérés, gyakorlatilag ezek azok, amelyek helyet kapnak. Minden más végrehajtási rendeletekben kap helyet, amit pedig úgy lehet leképezni, hogy kormányrendeletbe kerülnek az eljárási szabályok, miniszteri rendeletekbe az anyagi jellegű szabályok.

A törvénnyel együtt a kormány részéről benyújtásra került a kormányrendelet tervezete is. Tehát a kormány úgy nyújtotta be a törvényt a parlamentnek, hogy mellette ott volt az a kormányrendelet, amelyben láthatók voltak az eljárási szabályok is, és a kormány ennek ismeretében nyújtotta be a parlamenthez azt a törvényt, amely a korábbi törvényhez képest relatíve rövid, de ugyanezt láthattuk az állattenyésztési törvénynél is: 14 paragrafus talán az állattenyésztési törvény, amely mellett van, mondjuk, egy 100 paragrafusos kormányrendelet. Tehát a jogalkotási eljárásban törvényi szinten kötelesek vagyunk csak azokat a szabályokat betenni a törvénybe, amelyeket feltétlenül törvényi szinten kell szabályozni.

A hatálybalépéssel kapcsolatban pedig nyilván az eredeti cél a törvényalkotási programban is a 2021. augusztus 1-je volt. Tekintettel arra, hogy ezt a hatálybalépést tulajdonképpen fájdalommentesen meg lehet oldani minden különösebb teketória nélkül, így nem láttuk indokoltnak azt, hogy később lépjen hatályba a törvény.

A végrehajtási rendeletek, ahogy mondtam, meg fognak jelenni hozzá időben. Nyilván felmerült az, hogy esetleg arrébb tolni, hiszen a koronavírus-járvány nagyon sok mindent arrébb tolt, de végül arra a következtetésre jutottunk, hogy nem indokolja semmi azt, hogy később kerüljön hatálybaléptetésre, így is lesz egy átmeneti év, a szabályok a szünet során gyakorlatilag nem változnak, ugyanolyan menetrendben tudnak a szőlőtermelők és a borászatok működni, mint eddig, és a legjelentősebb változásra, az elektronikus ügyintézési és ellenőrzési rendszer bevezetésére pedig így is, úgy is később kerül sor. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További kérdező, hozzászóló van-e? *(Nincs jelzés.)* Nekem még lenne - úgy gondolom, hogy ehhez a napirendi ponthoz kapcsolódhat leginkább - két témaköröm. Tervez-e a kormány bármilyen rendkívüli intézkedést lejárás vagy zöldszüret tekintetében? Illetve a HNT-t kérdezem, hogy az úgynevezett valós mustfok ellenőrzése, a mustfokmérés, amit két év óta megtesznek, hogyan csiszolja az eddigi tapasztalataikat, és mire készülnek, vagy mit terveznek az idei évben ezzel az ellenőrzési folyamattal kapcsolatban, ezt szeretném megkérdezni. Tehát akkor zöldszüret vagy esetleg lejárás?

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Az elmúlt két évben mind a zöldszüreti, mind a krízislejárási intézkedést alkalmaztuk. Ez két olyan európai uniós szabályozásban adott borpiaci beavatkozási lehetőség, amely a tagállam döntése alapján eszközölhető. Az elmúlt két évben mind a kettőre egyértelmű igény érkezett az ágazat részéről. Idén nem érkezett ilyen igény. Ismereteink szerint - de talán a Hegyközségek Nemzeti Tanácsától többet is megtudunk erről - idén a készletek alacsonyak, a termés pedig nem mutatkozik kiugrónak, így a magunk részéről sem láttuk ezt feltétlenül szükségesnek, hiszen ez

tényleg egy válságbeavatkozási intézkedés, de még egyszer mondom, hogy az ágazat részéről sem kaptunk olyan jelzéseket, hogy feltétlenül élni szeretne az ágazat a zöldszüretet vagy akár a krízislepárlás eszközével. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Brazsil Dávid?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A krízislepárlásra és a zöldszüretre annyi reakciót szeretnék mondani, hogy európai uniós forrásokról van szó, de azért, ha szabad egy ilyen megjegyzést tenni, az Európai Bizottság nem szaggatta a kerítésléceket akkor, amikor a Covid-járvány kapcsán a lehetőségeket és az intézkedéseket felülvizsgálta 2020 folyamán.

Mert mi történt? Igazából a fejlesztésekre kapott pénzeinket csoportosíthattuk át krízisre. Két olyan krízisintézkedést nyitott meg, plusz a magántárolás intézményét, amelyből kettőt ki lehet nemzeti forrással egészíteni, ez volt a krízislepárlás és a magántárolás, és mind a kettőt alapvetően az alacsony árkategóriájú, úgynevezett asztali borok piacán bekövetkező tömegtermelés levezetésére találták ki a hetvenes években. Krízislepárlással azokra a strukturális problémákra, amiket a Covid-járvány okozott, ami alapvetően a magasabb minőségű, oltalom alatt álló földrajzi jelzéses és oltalom alatt álló eredetmegjelöléses borok piacán következett be, arra a krízislepárlással - látjuk a francia, spanyol, olasz példákat - nem lehet megfelelő választ adni.

Kértük valamennyi szervezet esetében - függetlenül attól, hogy kereskedő szervezetről vagy termelő szervezetről volt szó - az Európai Unió tagállamai részéről, hogy lazítsanak a marketing-, promóciós források felhasználásán, és mivel egy nagyon érzékeny ágazatról van szó, ami nagyon kitett a HORECA-szektorra és a turizmusra, ezért nyissanak meg újabb forrásokat. Erre vonatkozóan az Európai Bizottság a mai napig elzárkózik, és sajnálatosan halljuk, hogy a KAP-reform kapcsán nem a promóciós támogatások szabályozásának a jelenlegi szinten tartásáról van szó, hanem annak a teljes kizöldítéséről. Tehát vannak olyan elképzelések, hogy nem elég az, hogy oltalom alatt álló eredetmegjelöléses vagy földrajzi jelzéses terméket promotáljanak belpiacon vagy külpiacon, hanem egyes biztosok elképzelése szerint csak ökotermékek kaphatnak európai uniós támogatást.

Ezekről a kérdésekről ugyanúgy beszélni kell, hiszen a krízist ezek fogják tovább elodáztatni, hiszen az ágazat a turizmus helyreállításával fog tudni újra talpra állni, különösen abban a szegmensben, ami az oltalom alatt álló eredetmegjelöléses és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéses, magas minőségű, magas hozzáadott értékű termékeket jelenti.

Ezt szerettem volna elmondani nagyon, mert nagyon sokszor ebben akár nézeteltérés van közöttünk, de azt is el szeretném mondani, hogy a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa - mint az 1308/2013-as EU-rendelet által elismert szakmaközi szervezet - nem tétlenkedéssel töltötte a maga tekintetében a saját szakmai önkormányzati munkáját, hanem ez alatt az időszak alatt elfogadtunk kettő piacszerzési intézkedést, amely december 30-án a Magyar Közlönyben megjelent, a 70. és 71/2020. AM-rendeletben kiterjesztésre került. Ezek pedig a szakmaközi borpromóciós, bormarketing-járulékról szóló rendelet és a biológiai alapok kutatás-fejlesztését ösztönző rendelet.

Mind a kettő alapvetően egy hosszú távú beruházást jelent az ágazat részéről saját- és önmagába, hiszen ezzel nyílnak meg azok a lehetőségek, amelyekkel hosszú távon tudunk az ilyen krízisekkel szemben valamilyen intézkedést tenni. Ezek közül jelen pillanatban a borpromóciós, bormarketing-járulék lesz az, amivel fogunk tudni

valamit tenni. Ennek kapcsán elfogadásra került az országos szakmaközi bormarketing stratégia, amelyben kijelöltük a legfontosabb feladatokat, és ennek mentén fog ez megvalósulni. Tehát, amit mi tudunk tenni, az az, hogy a borpromóciós, bormarketing tevékenységünket fokozzuk. Ezt meg is tettük, a „Pezsegj szabadon!” kampányban a nyitással kapcsolatban alapvetően a pezsgőfogyasztást próbáljuk ösztönözni a fogyasztók körében, hiszen az ünneplésnek a borászati termékek közül az elsőszámú itala mindig maga a pezsgő. Egy nagyon kurrens termék, magas hozzáadott értékű termék, amely alapvető a baráti összejöveteleken, családi rendezvényeken, bálokon, és a többi, tehát felsorolhatjuk mindazt, ami elmaradt a második és a harmadik hullám időszakában.

Egy olyan szegmenst próbálunk promotálni, ami kimondottan szenvedett a lezárások és a szükséges korlátozások időszakában, hiszen mindannyian, az egész borászsakma egyetértett abban, hogy ezekre az intézkedésekre szükség volt, és meg szeretném jegyezni, hogy a szőlészek és a borászok mindig fegyelmezetten betartották az erre vonatkozó szabályokat. Ezt száz százalékban saját forrásból finanszírozzuk, tehát nagyon fontos, hogy erre külön forrást biztosított a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa a saját bevételeiből.

A másik kérdés, ha emlékeztetne rá elnök úr.

ELNÖK: A zöldszüret és a mustfokellenőrzés.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Az Agrárminisztériummal és a Nébih-hel közösen újra kialakítjuk a mustfokellenőrzés eljárásrendjét. Próbáljuk előzetesen a helyszíni ellenőrzéseket, az ültetvények helyszíni ellenőrzését is fokozni, különösen olyan esetekben, ahol visszásságokról tettek jelentést a termelők az elmúlt időszakban. Ezeket a területeket fokozottan fogjuk előzetesen is ellenőrizni, illetve gondolkozunk azokon az új módszereken, eljárásokon, amelyekkel még tudjuk a hatékonyságát fokozni a mustfok- és mennyiségi ellenőrzésnek.

Engedjék meg, hogy röviden arról tájékoztassam a tisztelt albizottság képviselőit, hogy ha jól emlékszem, április hónapban kéthetes auditon vagyunk túl, amelyiken az Európai Bizottság az oltalom alatt álló eredetmegjelölés és földrajzi jelzéses termékek hazai nyomonkövetési rendszerét ellenőrizte. Azt ellenőrizte, hogy hogyan követjük nyomon a teljes folyamatot. A végleges tanulmányt, úgy tudom, hogy még nem kapta meg az Agrárminisztérium, de az előzetes szóbeli tájékoztatás alapján azt a jelenleg is működő informatikai rendszert, amivel a HEGYIR-en keresztül nyomon követjük az OEM-, OFJ-borok adminisztratív ellenőrzését, kimagasló példaként és jó szakmai gyakorlatként nevezte meg az Európai Bizottság.

Tehát összességében, amin most a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa alapvetően dolgozik, illetve a titkárság a főtitkár vezetésével, az az, hogy a belekerülő adatoknak minél magasabb fokú legyen a validálása, tehát az ellenőrzése, és ennek az egyik eszköze lesz az a munka, amit az Agrárminisztériummal és a Nébih-hel 2019-ben megkezdtünk, a mustfokellenőrzés. Minden évben az előző évi tapasztalatokat értékeljük, és ennek megfelelően kívánjuk ezeket tovább pontosítani. Fontos lenne - az egyik ilyen elem, hogy ezt végigkövessük - nemcsak a leszüretelt szőlő mustfokolását, hanem egészen be a pincéig, a teljes folyamatot végigvinni, viszont ez egy nagyobb fokú koordinációt igényel a két szervezet között, egy önkormányzat között, egy szakmai önkormányzat között és egy hatósági jogkörrel rendelkező, hatósági feladatokat ellátó hatóság között. Ezt a kettőt össze kell nagyon szépen állítani, mint két fogaskereket.

A tavalyi évben ebben már sokkal előrébb haladtunk, sokkal jobban működöttünk, és az idei évben, én biztos vagyok benne, hogy ezeket az ellenőrzéseket még inkább,

még tökéletesebben fogjuk tudni végrehajtani, és nemcsak a Duna borrhéjában, hanem az ország kockázatosnak minősíthető egyéb borvidékein is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Két gondolattal szeretnék reflektálni. Helyettes államtitkár úr azt mondta, amikor a zöldszüretre rákérdeztem, hogy nem érkezett jelzés a szakma felől. Tehát, akkor erre kérném szépen, hogy térjen ki, hogy a HNT jelenleg úgy látja-e, hogy nem indokolt a zöldszüret, e nélkül is megfelelő árstabilitást lát az esetleges szüreti időszakban, és nem lesz felesleges készlet az idő előrehaladtával. Bár ezt a készletkérdést a második napirendi pontban jobban szeretnénk majd részletezni, de itt, a zöldszüretnél szeretném tudni az HNT állásfoglalását a zöldszürettel kapcsolatosan. Helyettes államtitkár úr azt mondta, hogy a szakma részéről nem érkezett igény az idei évre. Ez az egyik kérdéskör.

A másik pedig a mustfokellenőrzésnek a továbbvitele és egészen a pincéig való ellenőrzése, és netán az ebből készült bor folyamatos ellenőrzése. Én örülök neki, hogy az auditálás egy ilyen bizakodó eredményt jelez előre, ha még nincs is lezárva, de a bortörvény elfogadásakor és az elektronizálásra való áttéréskor, a szakmai beszélgetésekkor többször kitértünk arra, hogy ez az elektronizálás lehetőséget biztosít egy bizonyos mennyiségű szőlő felvásárlása felett arra, hogy elektronikus, automata mérőberendezés mérje meg a beérkező szőlő mustfokát. Ha jól értettem, erre technikailag kész az elméleti rendszer, már csak az a kérdés, hogy ezt milyen gyakorlati úton és milyen lépcsőfokokban kell megvalósítani. Itt most hallottunk egy ilyen lépcsőfokot, hogy 20 ezer hektoliter felettiekre fog majd kiterjedni például az online kötelezettség. A HNT gondolkodik-e ebben, és esetleg milyen lépcsőfokokban? A borászatok nagyságrendjét értem ez alatt. Ezt persze lehet szűkíteni, hogy a felvásárolt szőlőmennyiség nagyságától tegyük függővé az online mustfokmérést.

Nem ördögtől való ez a gondolat, mert aki ismeri a mezőgazdaság másik ágát, például a gabonafélék kereskedelmét, ott ez több tíz év óta ismert, miszerint a beszállító gépjármű rendszámát egy videokamera segítségével rögzítik. Rögzítik a beszállított gabona mérésének a folyamatát is, automata módon, emberi kéz nem avatkozik bele. Megvan a protokoll, hogy mennyi ideig kell ezeket a mért adatokat tárolni, hova kell eljuttatni és a videofelvételt mennyi ideig kell őrizni. Ezek nagyon egyszerű, ma már könnyedén teljesíthető műszaki feltételek. Olyan egyszerű, kis GoPro-kamerák vannak már, amelyek félelmetes háttéradatot tudnak rögzíteni egy mögöttük lévő számítógép segítségével. Tehát, ha bármilyen kérdés merülne fel, a visszakövetés rendkívül egyszerűen megoldható lenne. Mint említettem, ez a gabonafelvásárlásnál már nagyon régóta így megy, pontosan az abban az ágazatban megtalálható visszaélések, minősítések, a dohosság és mindenféle gombaanyagoknak a kiszűrése miatt ezt már régen be kellett vezetni.

Én csak kérdezem, hogy ha a technikai lehetőség meglenne egy ilyen nagymértékű átalakulás kapcsán, amit most a bortörvény fog hozni, és ha ennek egy lépcsőzetes életbe léptetési rendszere lesz, és alkalmas a rendszerünk netán ilyen komoly mérésre, akkor a HNT-nek alakult-e már ki véleménye erről. És akkor nem kellene a most említett szigorú, a területre kijáró mintavételezés; magyarul, hogy leszedem a területen lévő szőlőt, és ott hatósági ellenőrzés, közjegyző és mindenféle minősített, hitelesített mérőeszköz kell, tehát elég sok feltétele van annak, hogy ne legyen támadható az így végzett ellenőrzés. Ehhez képest rendkívül egyszerűnek tűnik az én fejemben - mondom én, mint villamosmérnök - egy ilyen rendszernek a kiépítése. Az anyagi kérdése az más, de azt gondolom, ha az ágazat érdekében ebben a kérdésben tisztítani akarunk, és úgy gondoljuk, hogy az ágazat presztízsét növelné egy ilyen lépés, akkor erre tudnánk forrást is találni, hogy a beruházásra kötelezettek részére, akiknek

ezeket a mérőműszereket bizonyos megvásárolt szőlőmennyiség feletti mérték esetén alkalmazni kellene, akkor akár a HNT kapcsán, akár költségvetési forrás kapcsán elkezdhetnénk gondolkodni, hogy ehhez hozzásegítsük őket.

Ez valami olyan az én fejemben, mint amikor az online pénztárgépek használata kötelezővé vált a 2012-es '13-as, '14-es időszakban, most lehet, hogy nem tudok pontos, definiált időpontot mondani, de valamikor akkor, és akkor a kormány, ha jól emlékeznek, központi költségvetési forrásból támogatta a kötelezetteket abban, hogy bizonyos minőségű gépek megvásárlása esetén, talán, ha jól emlékszem, 50 százalékos támogatást adott az érintetteknek. Vagy valamiben érdemes lenne gondolkodni? Erről mi a véleménye főtitkár úrnak?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen, elnök úr. A kérdés első része a zöldszüret indokoltságára vonatkozott. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa elnökségének véleménye alapján azért mi nem tudunk - pontosan szeretnék fogalmazni, elnézést kérek - virágzás előtt pontos előrejelzést tenni, és szüret előtt pontos előrejelzést tenni arra, hogy milyen lesz a szüret. Ez elég merész bátorság lenne, ezt egy szakmai önkormányzat nem vállalhatja föl, hiszen a virágzás időszakában, normális esetben május végén, június elején a virágzás el szokott kezdődni. Emlékszik mindenki arra, hogy milyen időjárás volt május hónapban. Ha a virágzás időszakában ugyanilyen időjárási körülmények alakulnak ki, akkor az nagyon csökkentő hatásként érheti a terméskilátásokat. Tehát ilyen tekintetben nagyon nehéz döntést hozni, és ez a zöldszüretnek az egyik legnagyobb gyakorlati problémája, hogy a jogszabály értelmében június 10-éig kellene a szőlőtermelőknek döntést hozni arról egyáltalán, hogy a zöldszüretben részt kívánnak-e venni vagy nem.

Ez egy nagyon korai dátum a szürethez képest, és magának a szüretnek a minőségét számtalan faktor behatárolja. De amit mi láttunk, amikor erről a szakmai véleményét az Agrárminisztérium megkérdezte a HNT vezetőségének, a HNT vezetősége azt látta, hogy a piacszervezési intézkedés keretében meghirdetett készletjelentési, szakmaközi készletjelentési adatok szerint 2021 márciusa végén, tehát az I. negyedév végén körülbelül nagyságrendjét tekintve szinte azonos volt a készletadat, mint 2020 április végén. Azt akarjuk vele mondani, hogy egy hónappal kevesebb bor volt 2020 március végén a pincészetekben, azoknak az adatszolgáltatásra kötelezett termelőknek a körében, akik erre adatot kellett hogy szolgáltatassanak. Ez volt, ugye, az összehasonlítási alap, ez volt az egyetlen objektív szám, amivel jelenleg rendelkezett a HNT, amikor javaslatot kellett tenni.

A zöldszürettel kapcsolatban: nekem itt egy kicsit ez a van sapka, nincs sapka vicc kezd eszembe jutni, mert amikor 2019-ben a HNT javasolta ezt, akkor eléggé nyomdafestéket nem bíró megjegyzéseket is kaptunk a termelőktől. Most nincsen ez az intézkedés, szerintünk a borszőlő elsődleges célja az, hogy belőle bor készüljön, és ne pedig zöldszüretként a termését a földre le kelljen szüretelni a termelőknek. Tehát ez a HNT-nek is az alapvető hozzáállása, és ezt mindig hangsúlyoztuk, de abban a pillanatban, amikor döntést kellett hozni, akkor ezek álltak rendelkezésre, ezek az egyedüli adatok. Hogy az árak hogyan fognak alakulni, és a többi, ez piaci folyamatok összességét fogja jelenteni.

A mustfokolással kapcsolatban: a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa - én 2016 óta tudom mondani - alapvetően a hegybírói munkára kívánja alapozni, és a helyszíni ellenőrzések javításával kívánja az adatbázisát alapvetően validálni. Nagyon komplex piaci folyamatokról beszélünk a szőlőtermesztés, a szőlőszüret pillanatában. Vannak olyan borvidékek, amelyeken közvetítőn keresztül történő felvásárlás történik, vagy egy

adott pincészet, mondjuk, egy bérfeldolgozás keretében valósítat meg szőlőfelvásárlást. Biztosan tudom mondani, hogy a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának a költségvetésében - mert az nagyon szigorú szabályok szerint kerül felhasználásra - olyan forrás nem áll rendelkezésre, amivel beruházásokat tudnánk, ilyen fokú beruházásokat tudnánk finanszírozni, hiszen erre központi költségvetés tud csak egyedül forrást biztosítani. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának, mint szakmai önkormányzatnak a jogköre arra terjed ki, amire törvény vagy törvényi felhatalmazás alapján kiadott kormányrendelet vagy miniszteri rendelet feladatot ír elő. Ezt nagyon fontos elmondani, hiszen a HNT-nek lehet szakmai véleménye a mustfokolásról, de ennek az eldöntése és a döntés meghozatala a minisztérium és a kormány feladata és felelőssége. Tehát mi csak egy szakmai véleményt mondhatunk a témában.

Amiben nekünk feladatunk és felelősségünk van, hogy a HNT az 1308/2013-as EU-rendelet alapján elismert szakmaközi szervezet, az ágazatban egyedüli országos illetékességű szakmai szervezet, és azokon a területeken, amelyeket az EU-rendelet meghatároz, szakmai piacszervezési intézkedéseket hozhat. De ezeknek a döntő többsége kiegészíti és nem pedig megoldja a hatósági feladatokat. Itt a legfontosabb feladata most a HNT-nek az eddig, 2017 óta bevezetett, piacszervezési intézkedés keretében bevezetett kötelező szakmaközi szerződések 2021-es szüretre történő adaptálása az új bortörvény egyes szabályainak a figyelembevételével.

Tehát amin mi most dolgozunk a kollégáimmal a titkárságon az elnökség felhatalmazása alapján, hogy a kötelező szakmaközi szerződések szerepét vegyük figyelembe, de itt jelenleg egy módosuló jogszabályi környezet is befolyásolja ennek a tartalmát. Itt az Agrárminisztériumot szeretném majd, ha elnök úr megengedi, megkérdezni, mert van a tisztességtelen piaci folyamatokról szóló EU-s szabályok hazai adaptációja, ami befolyásoló hatással bír a szakmaközi szervezeti piacszervezési intézkedésekre is, nevezetesen például a fizetési kötelezettségekre, a fizetési határidőkre. Tehát mi is próbáljuk úgy meghatározni ezeket a szabályokat, hogy ne ütközzünk horizontális szabályokkal szembe, hiszen a szakmaközi törvény is ebben a tekintetben, ha jók az információim, változás előtt áll.

ELNÖK: Igen, majd kérném az Agrárminisztérium képviselőjét, hogy erre reagáljanak a tisztességtelen piaci magatartás kérdéskörében. Ha jól értettem, a HNT nem kezdeményezi az online mustfokmérést. Megjegyzem - ha nem csalnak az adataim vagy az információim -, ha az 1000 hektoliter feletti, tehát a nagyüzemi borászatok lennének például a kötelezettek, akkor olyan 25 borászatról van szó. Ez nem olyan bődületesen nagy szám, amivel meg kellene birkózni, hogy hol kellene telepíteni ilyen elektronikus mérőberendezést. Tehát ez nem tömeges, körülbelül hétezer borászatunk van, ha jól emlékszem, önök ezt lehet, hogy pontosítani tudják, de ezen belül rendkívül kicsi az a szám, akik nagy mennyiségű bort vásárolnak fel.

Az Agrárminisztérium most reflektál esetlegesen a tisztességtelen piaci magatartással kapcsolatos jogszabály-módosításra? *(Jelzésre:)* Akkor megadom a szót, és utána visszatérünk a képviselőkhöz vagy jelenlévőkhöz, hogy van-e még további kérdésük.

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Ezzel kapcsolatban is azt tudom mondani, hogy a szüretet ilyen szempontból nem érinti változás. Az Európai Unió unfair trading practices irányelve megjelent. Ezt természetesen minden tagállamnak harmonizálni kell. Jelenleg úgy látjuk, hogy a tisztességtelen forgalmazói magatartásról szóló törvény és a mezőgazdasági termékpiacok szervezéséről szóló törvény megfelelően harmonizálják az irányelvet.



Ettől függetlenül, ha bármilyen módosításra lesz szükség, akkor azt az év hátralévő részében még kezdeményezni tudja az AM vagy a kormány. Jelen állás szerint erre nincsen szükség, tehát a szüretet ilyen szempontból ez nem fogja befolyásolni, sem a Tfmvtv., sem a mezőgazdasági termékpiacos törvény most módosítás alatt nem áll. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A jelenlévőket kérdezem, hogy az 1. napirendi ponthoz van-e még kérdés, észrevétel. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor köszönöm szépen az adott válaszokat és a gondolatokat az 1. napirendi ponthoz, amelyet most lezárok.

### **Tájékoztató a pandémia alatti és utáni borászati helyzetről (készletek, export/import, árak alakulása, külföldi kitekintés)**

Rátérünk a 2. napirendi pontra, amelyben a pandémiás helyzet alatti és utáni borászati helyzetről kérnénk egy tájékoztatót. Mit tudunk most készletekről, exportról, importról, árak alakulásáról, külföldi helyzetről? Itt részben már főtitkár úr említett néhány adatot.

Nyilvánvaló, hogy nem tudjuk elválasztani a két napirendi pontot ilyen élesen egymástól, nem is szoktuk, nem is kérem ezt, de akkor most részletesebben kérnénk, ami információt tudnak adni erről. Tavaly késő ősszel üléseztünk, a szüret utáni időszakban, és talán akkor még Tokajnak volt kint valamennyi szőlője, ha jól emlékszem. Az azóta eltelt időszokról szeretnénk egy képet kapni, ami pandémiával sújtott, extrém helyzet volt. Ilyen még nem volt, de mégis hogyan látjuk a következő időszak várható borpiaci fejleményeit?

Egyet megtudtunk, tehát a HNT azt mondja, hogy a késői fenológiai állapot miatt, konkrétan a virágzás elhúzódása miatt, hiszen még meg sem kezdődött a mai napig - talán a Csabagyöngyét láttam, most éppen elkezdett virágozni, tehát ez a legkorábbi szőlőfajtánk - , valóban, emiatt nem tudtak kapaszkodót találni, hogy mit szabad kezdeményezni az Agrárminisztériumnál rendkívüli krízisbeavatkozás kérését közreadva. Egy kapaszkodójuk volt, ha jól értettem főtitkár urat, a készletadatok, amelyek nem voltak kirívóan idegesítőek. Mondhatnám, hogy ez szinte megnyugtató a pandémiás helyzet kapcsán, a HORECA-szektor bedőlése és minden más tekintetben, tehát akkor valahol mégiscsak utat talált a bor, az áruházláncokon keresztül, vagy nem tudom, hogy melyek ezek a csatornák, és ez örömteli, mondhatnám azt, hogy nincs egy feldúsult, nagyon nagy készletgondunk, ha jól értettem.

És akkor itt adnám vissza újra a szót helyettes államtitkár úrnak, és természetesen várom a szakmai kiegészítést is hozzá a HNT részéről.

### **Tarpataki Tamás tájékoztatója**

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Természetesen készültünk egy ágazati helyzetképpel, de akkor egy picit ugrálnék, hogy jobban kövessem a beszélgetés menetét.

Egyrészt valóban úgy van, ahogy elnök úr is mondta, a 2020-as év egy nagyon különleges év volt a mi szempontunkból. Azt tapasztaltuk, nemcsak itt, hanem más ágazatokban is, hogy ez a terményt kevésbé érdekelte, tehát az megterem, pandémia ide vagy oda, betakarításra is került, és tulajdonképpen a szokásos mennyiség megtermett, a szokásos mennyiségű bor elkészült, és meglepő módon el is kelt. Ez az, ami igazán kérdés volt számunkra, hogy a 2020-as év ilyen szempontból hogy fog teljesíteni, és meglepően jól teljesített, ez majd a számokból is látszik.

És akkor itt most nyitnék egy zárójelet, vagy egy kis gondolati kiugrást a zöldszüretről kapcsolatban, ami most már többedik alkalommal került szóba ma is.

Elfogadva azt, hogy a természet két-három hetes késésben van, ezt magam is tapasztalom, nincs kereskedelmi mennyiségű szőlőm, de ami van otthon, azon ekkorák most a fürtök. *(Kezével mutatja.)*, tehát ez így van, máskor ilyenkor azért előrébb szoktunk tartani. Viszont ahhoz, hogy zöldszüreti intézkedést jelentsen be egy tagállam, ennél azért masszívabb információkra van szükség.

Tehát a zöldszüreti intézkedést be kell jelenteni a Bizottságnak. Ahogy elhangzott főtitkár úr részéről is, a termelőknek június 10-éig be kellene jelenteni a szándékukat, hogy zöldszüretelni akarnak, de erre jelenleg senki nem képes. Abban a pillanatban, hogy egy tagállam bejelent egy krízisintézkedést, a krízisintézkedések válság kezelésére szolgálnak, és jelen pillanatban nem tudunk alátámasztani egy válságot. Nem tudhatjuk előre, hogy mi fog történni, de jelenleg pusztán spekulálni lehet, hogy az év későbbi szakában milyen piaci folyamatok prognosztizálhatóak, és jelenleg alátámasztani egy válságot nem tudunk. Tehát azt látni kell, hogy a zöldszüret és a krízislepárlás két olyan intézkedés, amelyeket - még egyszer mondom hangsúlyozottan - válság kezelésére lehet alkalmazni. A tagállamoknak joguk van ezt alkalmazni válság esetén. Jelenleg nem tudunk alátámasztani egy válságot.

A zöldszüret olyan típusú válság kezelésére szolgál, amelynél az látható, hogy a várható termés vagy a borászati üzemek feldolgozó kapacitása vagy a pincékben jelen lévő készletek alapján nem fog tudni bemenni, és nem fog tudni keresztülmenni a feldolgozási folyamaton, ezért fel fog torlódni az egyik oldalon, és eladhatatlanná válik. A krízislepárlás pedig a sor másik végén felhalmozódó készleteknek a csökkentésével, pont annak érdekében, hogy legyen helye az újnak, képes segíteni egy válsághelyzetben, de hogyha nem alátámasztható a válság, akkor ezek az intézkedések nem alkalmazhatók. Mind a kettő hangsúlyozottan egy mennyiségi válságkezelő intézkedés. Nyilvánvalóan hat az árakra, de az elsődleges indoklás nem lehet az, hogy az árat szeretnénk befolyásolni vele, ilyen lehetőségünk nincsen.

Visszatérve a számokra és az ágazati helyzetképre. Jelenleg 62000,6 hektáron termelünk szőlőt, ebből az aktuális termőterület 59 ezer hektár. A tavalyi évben 4,2 millió mázsa szőlő termett meg, amelyből 2,9 millió hektoliter borászati terméket állítottunk elő. '20-ban is alkalmaztuk a zöldszüretet és a krízislepárlást. Mind a két intézkedés elmaradt a '19-es hasonló intézkedések mértékétől. 2020-ban a zöldszüretben összesen 2895 hektár vett részt; 1481 termelő részesült 1,9 milliárd forint támogatásban. Krízislepárlásban pedig összesen 61000,8 hektoliter bor lepárlását igényelték a borászatok, és összesen 605 millió forint támogatást fizettünk ki erre. De hogyha emlékszünk még, akkor 2019-ben 100 ezer hektoliter bort pároltunk le, mintegy 100 millió forint támogatási értékben.

A Bizottságnak több tagállam, köztük Magyarország is többször jelezte, hogy a meglévő vagy a lehetséges válságintézkedéseken kívül szeretnénk egyéb intézkedéseket is alkalmazni. A Bizottság minden ilyen próbálkozást teljes mértékben elutasított. Az egyetlen lehetőség, ami maradt a tagállamok számára, így Magyarország számára is, az az volt, hogy a Bizottság átmenetileg engedélyezte állami támogatás nyújtását. Ezt megtettük, a HORECA-ban értékesítő borászatok tekintetében 1,8 milliárd forintos keretösszegű állami támogatási konstrukciót hirdetett meg nagyon rövid idő alatt az Agrárminisztérium. Ez kifizetésre is került, sőt, a keretet még meg is kellett emelni, az 1,8 milliárd forint nem volt elég. Végül több mint 2 milliárd forint, 2,08 milliárd forint került kifizetésre ezen támogatás keretén belül, mindez a Gazdaságvédelmi Alap terhére.

Ami az egyéb támogatási lehetőségeket illeti, továbbra is működik a szőlőültetvények megújítását szolgáló támogatás; az EMGA borászati nemzeti programból természetesen működnek a borpromóciós támogatások, részben az

EMGA-ból, illetve most már vidékfejlesztési forrás is rendelkezésre áll ezen a téren. És ami szintén nagyon fontos, hogy a borászati nemzeti programban meghirdetett borászati beruházások tekintetében kitoltuk a teljesítési határidőt ősze, tehát aki borászati gépet vesz most támogatásból, annak nem június 15-éig kell igazolni az üzembe helyezést, hanem ezt áthelyeztük egy téli időpontra, december 21-ére, mivel itt viszont számos jelzést kaptunk az ágazattól, hogy a pandémia miatt lelassultak a szállítások, mindenféle logisztikai probléma van; és a gépek, még ha meg is rendelték őket, ki is fizették őket, egyáltalán nem biztos, hogy leszállításra kerülnek és üzembe helyezhetőek az eredetileg kitűzött határidőig.

Hogyha megnézzük az export- és az importadatainkat, akkor a számokból látszik, hogy az a félelmünk, amely arra irányult, hogy 2020-ban a pandémia miatt esetleg nem tud megfelelően értékesülni a bor, úgy tűnik, hogy nem volt megalapozott. Valójában a kivitelünk növekedett 2020-ban, meghaladta az 1,3 millió hektolitert, ami mennyiségében mindenképpen rekord, eddigi rekord, értékében pedig megközelíti az eddigi rekordot. Értékben a rekord 2018-ban volt: 123 millió euró értékben exportáltunk; 2020-ban 121,9, majdnem 122 millió euró értékben exportáltuk ezt az 1,3 millió hektoliter bort. Az összetétele kevésbé kedvező, nyilván a lédig bor kivitele ugrott meg jelentősen, így az is egy rekord: 2020-ban az 1,3 milliárdnak gyakorlatilag a fele, kicsit több mint a fele, 657 ezer hektoliter volt lédig bor. Az átlagárát tekintve ez 0,93 eurót jelent literenként; a lédig bor esetében pedig 0,56 eurót literenként. Nyilván egyik sem kiugró érték a mennyiségekből kiindulva.

Az import gyakorlatilag minimális: 79 ezer hektoliter borászati termék érkezett be, ebből a lédig bor összesen 2500 hektoliter volt. Értékben ez 20 millió euró, az átlagárát tekintve pedig - ezek a magasabb átlagárak - a borászati termékek 2,62 euró literenkénti árral érkeztek be, a lédig borok pedig 1,1 euró/liter átlagárral érkeztek be.

Ha kitekintünk egy kicsit a határon kívülre, akkor azt látjuk, hogy ami nálunk a gyümölcsösökben gondot okozott, a korai fagy, az a szőlőben viszont nem. Más országok esetében, nagyobb bortermelő, szőlőtermelő országok esetében ez viszont gondot okozott. Úgy látjuk, hogy Spanyolországban, Olaszországban a szőlő egy részét érintette a fagy, tehát európai szinten a nagy országok tekintetében semmiképpen nem várunk kiugró termésmennyiséget. Hogy Magyarországon mennyi lesz a termés, ezt még nehéz lenne megbecsülni a korábban említett okok miatt, az Unió bortermelése összességében 2020-ban szintén nem volt kiugró, 170 millió hektoliter. A borkészletek relatíve magasak a vizsgált időpontban, 173,4 millió hektoliter, de megegyezik gyakorlatilag a tavalyi mennyiséggel.

Nagyjából ezeket terveztem elmondani, ha kérdés van, akkor természetesen örömmel válaszolunk arra is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Brazsil Dávid?

### **Dr. Brazsil Dávid tájékoztatója**

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen, elnök úr. Igazából, amit el tudunk mondani, hogy sajnálatosan nem változott a helyzet a szeptemberi albizottsági üléshez képest. A legérintettebbek azok a pincészetek, amelyek közvetlen értékesítési csatornákon keresztül vagy a HORECA-szektorba szállítottak borokat. Ezek a pincészetek a leginkább érintettek a járvány hatásában.

Nagyon sokféle módon próbált az ágazat alkalmazkodni a kialakult piaci helyzethez. Az egyik lehetőség volt az online kereskedelem. Erre vonatkozóan az Agrármarketing Centrum támogatásával a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának volt a „Palackposta” kezdeményezése, de egyértelműen látszott, hogy az online kereskedelem

nem tudja átvenni a HORECA-szektor okozta kiesést. Bizonyos termelők tekintetében mérséklő hatása van, és jelentős piaci növekedést jelentett maga a szegmens önmagához képest, de az a teljes értékesítéshez képest nagyon kis szegmenst jelentett.

A levezető csatornákat egyértelműen a kereskedelmi láncok, a kiskereskedelmi láncok jelentették, a szőlő-, borágazatban egyes becslések szerint mint megoldási lehetőség ez az esetek 90 százalékában állt fenn. Ebben nagyon sok kereskedelmi lánc hirdetett meg úgynevezett „in and out” promóciókat, tehát hogy csak bizonyos tételek bizonyos vagy meghatározott mennyiségben voltak elérhetőek. Természetesen ez a pincészetek részéről is egy nehezen meghozható döntés volt, hiszen teljesen más jellegű piacon kellett versenyezniük, illetve a termékeiket értékesíteni, mint ahol eddig megszokott volt, hiszen voltak pincészetek, amelyek teljes mértékben a HORECA-szektorra és exportra, illetve a HORECA-szektoron belüli exportra értékesítettek, és maga a leállítás minden országot érintett szinte, ahova a bort szállítottuk.

Igazából a többit a krízissel kapcsolatban elmondtam. Amit helyettes államtitkár úr is említett, én még egy mondat erejéig visszatérnék a zöldsüretre. Magának a krízisnek a fennállását úgy, ahogy ezt 2019-ben vagy 2020-ban igazolni láttuk, a döntés meghozatalakor rendelkezésre álló információk alapján nem tudtuk igazolni mi sem, és ez volt a döntésünknek az első alapja. Tehát szeretném azt kérni mindenkitől, hogy ha lehetséges, azt a felelősséget, ami a döntés meghozatalában van, ne egyértelműen a Hegyközségek Nemzeti Tanácsára toljuk rá. Mi információkat tudunk adni a kormányzatnak a döntés meghozatalához, de magának a döntés meghozatalának a felelősségét nem tudja a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa magára vállalni.

### **Kérdések, hozzászólások**

ELNÖK: Köszönöm szépen. Eddigi üléseinken kaptunk olyan táblázatos kimutatást, hogy milyenek voltak a készletek január-február-március során és egy évvel ezelőtt. Most tudunk ilyen adatokat mondani a készletjelentéssel kapcsolatosan?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának tanácsulése döntése értelmében kettő éve nem hozzuk nyilvánosságra ezeket az adatokat, ezeket szakmai adatokként kezeljük, és azért nem hozzuk nyilvánosságra, mert ezekkel az adatokkal a versenytársaink, a nagy bortermelő országok éltek. Mi ilyen adatokat nem tudunk megszerezni Franciaország, Olaszország, Spanyolország tekintetében, ezért mi sem kívánjuk nyilvánosságra hozni ezeket a szakmai adatokat. Természetesen tájékoztatási jelleggel ezeket rendelkezésre tudjuk bocsátani, de nem tekinti a HNT nyilvános adatnak; ezeket szakmai, szakmapolitikai döntések meghozatalára kívánta csak a HNT felhasználni.

ELNÖK: Rendben, ezt értem is a nemzetközi kitekintésben. Viszont azt kérnék szépen, hogy ezen a zárt láncon keresztül a titkárságra kérnék szépen egy ilyen adatot, és csak a bizottsági tagjaink lesznek azok, akik egyáltalán ezt láthatják. Ha jól értettem, nem házon belül akarjuk eltitkolni ezeket az adatokat, hanem a szőlőtermelő országok hasonló viselkedése miatt viselkedünk mi is így - most mondjuk ezt -, ha jól értettem a főtitkár úr gondolataiból.

Ugyanakkor kérdezem az Agrárminisztériumot, hogy a francia, spanyol, olasz kora tavaszi fagyok hatásairól az ottani rendszerben tudunk-e többet; ez területileg hány százalékot érintett mennyiségileg? *(Tarpataki Tamás és Gál Péter nemet int.)* Látom, hogy azt jelzik a fejükkel, hogy nem tudnak. Mondanám azt, hogy ez nem baj, de önöknek van erre lehetősége, és ezt most kérném szépen megindítani. Az ottani agrárattaséktól legyenek szívesek ilyen adatot begyűjteni - ha már vannak ilyen agrárattaséink - minden tekintetben, akár a szaklapokból, akár a helyi újságokból,

hogya nem adnak az attaséinknak közvetlen információt az ottani szőlészeti-borászati szervezetek, mert hallottam ilyen kifogást is, hogy egyes EU-s országok egyszerűen nem adnak kötelezően tájékoztató jellegű adatokat sem a szakmai szervezeteknek. Akkor legyenek szívesek utánajárni annak, hogy a közhibekben milyen adatok merültek föl.

Azért gondolom ezt, mert ha énhozzám eljutott az a hír, hogy Franciaországban bizonyos nagy vörösbortermő nevesített területeken komoly fagyok voltak, és láttuk, aki látta, a hordókba töltött égő viaszokat, és nem tudom, még milyen melegítőeszközöket, és néhol még így sem sikerült megvédeni a szőlőtőkét, akkor valószínű, hogy erről valakik ott írtak cikket is, hogy mekkora volt az ottani fagy hatása, százalékos mértéke, és annak mi a következménye. Akkor ezeket legyünk szívesek összegyűjteni - van most egy-két hónapunk arra, hogy felkészüljünk az augusztusi időszakra -, hogy hogyan viselkedjünk a magyarországi készletek tekintetében.

Magyarul, amikor 2019-ben, ha jól emlékszem - (*Dr. Brazsil Dávid jelzésére:*) 2017? Köszönöm szépen. -, jelentős természeti károkat szenvedtek olasz, francia területen, ezt akkor nem követte le a magyar szőlőfelvásárlási ár. Ez azt jelentette, hogy must tekintetében abban a pillanatban exportőr országokká váltunk, mert ezek az országok elkezdtek mustot importálni szüreti időszak alatt, és továbbra is primitív szőlőfelvásárlási árak voltak, miközben keresleti piac alakult ki. És jó lenne, ha egy ilyen helyzetre netán úgy készülnénk fel, hogy ez megjelenne a szőlő felvásárlási árában is, hogyha már egyszer ez a természeti jelenség bekövetkezett, amelyet nem kívánunk se magunknak, se egymásnak, de ha egyszerűen bekövetkezett, akkor legyünk szívesek az ottani piaci helyzetet ismerni, és ennek fényében propagálni, hogy mennyi is a várható szőlőkészletünk. Tehát mennyi is lesz a várható borkészletünk? Mennyit exportáltunk, 1,3 millió hektót? Elég lesz ez a magyarországi fogyasztás fenntartására, vagy mi is importra fogunk szorulni, mert olyan nagyon sokat exportálunk, hogy a 2,9 milliós tavalyi termés, nem tudom, hogy kitart-e majd a szeptemberi időszakig? És jelenleg, csak megemlítem, 100-140 forint között van a gazdáknál lévő, egyszer fejtett bor felvásárlási ára, a fehér és a vörös bort illetően ezzel a 100-140 forintra, miközben azt látjuk, hogy 1,1 euró/liter volt annak a 2500 hektoliternek a behozott ára. Magyarul, 360 forint alatt nem tudunk lédig bort importálni, hogyha rá lennénk kényszerülve; 360 forint alatt! Máskor 0,24-0,25 eurócent volt az Olaszországból érkezett lédig bor ára. Akkor azt mondták, hogy azért nem tudunk magasabb borfelvásárlási árat meghirdetni, mert itt van az olasz, 0,25 eurócentért be lehet hozni, és akkor az 70-80 forintra jött ki valahogy vagy valami ilyesmi összegre. És most kiderül, hogy 1 euró alatt nem lehet lédig bort importálni, és ebben a szituációban is 100-140 forint az egyszer fejtett bor felvásárlási ára. Itt valami akkor nincsen rendben!

Tehát egyszer akkor hivatkozunk az Európai Unióban kialakult szabadpiac elveire, amikor lefelé tudom törni a szőlő és bor árát, de nem hivatkozom rá akkor, amikor egy keresleti piac, vagy netán egy magasabb lédigborár alakult ki az európai piacon, most pedig úgy tűnik, hogy kialakult tartósan. Ez a magasabb lédigborár már tavaly júliusban, augusztusban érezhető volt.

És akkor legyünk szívesek tisztázni, hogy van-e elég borkészletünk -- engem ez érdekel, ezért kérem ezeket az adatokat. Hogyha önök ezt nem akarják nyilvánossá tenni, akkor tegyük zárttá ezeket az adatokat! Megteheti a bizottságunk, ezzel nincsen gond, de azt jó lenne látni, hogy ez a borkészlet, ami, bár nem kaptunk pontos adatot, de úgy tűnik, hogy a normális fogyási ütemhez képest megfelelő - az eddigi évek normális borfogyási üteméhez képest megfelelő a mennyisége, tehát nincs felesleges készletünk, a HORECA-szektorban a palackos, kézműves boroknál lehet gond, azt a mondatot értettem is -, a kereskedelmi hálózatokban és az exportra kerülő bor

kapcsán nincsenek felhalmozott készletek. Akkor már csak az a kérdés, hogy júliusig, augusztusig, és netán szeptemberig, októberig, az új, első friss borok elkészültéig van-e annyi készlet, hogy a beszállítók a szerződésben vállalt beszállítási kötelezettségüket teljesítsék ezeknek a multi áruházláncoknak. És ha netán rezeget a lécs, és nincs akkora készlet, akkor tisztában vannak-e azzal, hogy 1 euróért tudják csak behozni, 350-360 forintért? És hogyha ez igaz, akkor hogy álltunk most meg a 100-140 forintos literenkénti felvásárlási borárnál?

Tehát jó lenne, ha ezeket a HNT is elkezdene elemezni valahol, és ezeket az adatokat rendelkezésünkre bocsátaná, hogy a szinkronitás a készletekkel, a felvásárlási árakkal és az európai uniós lédigborákkal itt párhuzamban történik-e. Egymással szinkronban történik-e a magyarországi borkészletek fogyása és a felvásárlási árak alakulása, mert ez meg fogja határozni, ide akartam kilyukadni, ezeket a felvásárlási árakat, amiket ezek szerint mesterségesen tartanak lent 100-140 forinton? Nyilvánvalóan üzenetértékű lesz, hogy akkor a szőlő felvásárlási árát ezekből a borárból kezdik visszafelé számolni, és ez már újra idegesítő lesz a szüreti időszakra.

Ha jól érzékelem, ne legyen igazam, én örülnék neki, ha nem lenne igazam, de a jelek egyelőre olyanok, hogy nem tiszta előttem a magyarországi jelenlegi borkészlet és a felvásárlási ár és az Európából ideérkező - fagyási jelenségek kapcsán - export-, vagyis tőlünk nézve import-lédigborárok. Itt valami félrecsúszás van a rendszerben, és erről jó lenne őszintén beszélni. Steinmetz Ádám képviselőtársamnak adok szót.

DR. STEINMETZ ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Helyettes államtitkár úrhoz lenne négy kérdésem. Az első mindjárt az elnök úrhoz előadottakhoz csatlakozik, egy kicsit konkrétabbá téve, bár ez is elég konkrét volt, de a kérdésem arra irányul, ha jól értettem, akkor a Magyarországra importált lédig borok 1,1 euróért jönnek be, viszont a Magyarországról exportált lédig borok, és ez az 1,3 millió hektoliternek több mint a fele, 0,56 euróért mennek. Egy gyors fejszámolással számolva, körülbelül a duplájáért érkezik be az országba a bor, mint hagyja el az országot az itt megtermelt bor. Hogy létezik ez? Ennyivel jobbak az olasz tömegborok a Magyarországon előállított borainknál? Ez a termelők hibája, a borászatok hibája, hogy ilyen alacsony árkatóriájú, vagy silány minőségű terméket állítanak elő? Ez döbbenetes!

A második kérdésem. A kocsmáknak és a vendéglátóhelyeknek történő értékesítés hogyan alakult? Itt Brazsil főtitkár úr elmondta, hogy csökkent, de hogy mennyiről mennyire, hogy lehet-e tudni esetleg, hogy a pandémia előtti állapothoz képest - ez is a napirendi pont témája - most mennyivel kevesebbet szívt fel, vásárol fel a HORECA-szektor? És a pálinka helyzetére is kíváncsi lennék, tehát nemcsak a bor helyzetére.

A harmadik kérdésem, hogy örömmel szereztem tudomást arról, hogy végül is több mint 2 milliárd forint támogatást kapott a HORECA-szektor, és arra lennék kíváncsi, hogy az ismert nagytőkések szállodaláncai mellett kaptak-e például támogatást azon kiskocsmák tulajdonosai, azon, jellemzően családi vállalkozásként üzemeltetett kisvendéglők, akik mondjuk, az elmúlt éveket tekintve elég szorult helyzetbe kerültek, azzal, hogy előbb a játékgép-üzemeltetést, aztán a cigarettaforgalmazást vette el tőlük, tiltotta meg a kormány. És utána a hosszú bezárást követően a célközönség, a vendégközönség egy jelentős része elszokott a közösségi italozástól vagy kikapcsolódástól, inkább otthon maradtak. Most is lehet látni a forgalom visszaesését, tehát magyarul: nekik mennyi támogatást juttatott Magyarország Kormánya?

A negyedik kérdésem a következő. Érkezett-e a HORECA-szektortól jelzés annak érdekében, hogy a jelenlegi szabályokat esetleg érdemes lenne átgondolni,

felpuhítani, konkrétan a védettségi igazoláshoz kötésre gondolok. Tehát köztudottan azok a vendéglátóipari egységek, amelyek nem rendelkeznek terrasszal, csak olyan személyeket engedhetnek be, akik rendelkeznek védettségi igazolással. Itt jegyzem meg, hogy a társadalmunk több mint fele nem rendelkezik védettségi igazolással. Különösképp a fiatalok körében nagy ez az arány, akik egyébként hajlamosak menni szórakozni, kikapcsolódni ilyen vendéglátóhelyekre. Érkezett-e jelzés, és tervezik-e esetleg az átgondolását ennek a diszkriminatív intézkedésnek?

Az utolsó kérdésem pedig Brazsil Dávid főtitkár úrhoz: a HNT idei árprognózisának meghatározásakor a szőlőtermesztés önköltségi árának figyelembevétele meg fog-e történni? Köszönöm szépen.

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Nagyon érdekes kérdések voltak. Az elsőre nyilván adható szakmai válasz. Az importált mennyiség 657 084 hektoliter volt lédig mennyiségből. *(Jelzésre:)* Bocsánat, exportált mennyiség, köszönöm szépen, már nagyon az importra koncentráltam. Tehát az exportált mennyiség 657 084 hektoliter volt. Az importált lédig mennyiség 2500, tehát óriási a mennyiségi különbség.

Ezzel csak arra akartam rámutatni, hogy az importált mennyiség olyan kevés, az a 2500 hektoliter, amit behozunk, az olyan kevés, hogy ha mondjuk, most nem akarok megnevezni nagyobb cégeket, de behoznak mondjuk, magas minőségű lédig bort 2 euróért, 3 euróért, néhány száz hektolitert, akkor az a 2500 hektoliter átlagárát úgy eltolja azonnal, hogy lehet, hogy a többi 0,44-ért jött be vagy 0,5-ért vagy 0,56-ért, mint amennyiért átlagban kiment, de egy tételnyi magasabb árú lédig bor ilyen kis importált mennyiségnél teljesen eltolja az árat. Tehát nem lehet összehasonlítani teljesen egyenrangúként a behozatali lédigárat és a kiviteli lédigárat, mert a mennyiség három nagyságrenddel különbözik. Sajnos, így nem működik. Erre ez a magyarázat, de az összetételére vonatkozóan nincsenek részletesebb adatok előttem. Az biztos, hogy ami lédiget behozunk, az alapvetően magasabb minőségű - és valamilyen minőségi borászati termék előállításához szükséges -, mint amit kiviszünk.

A többi három kérdésre egyszerű válasz nincsen, illetve egyszerű válasz van, de ezek nem igazán válaszok a kérdésre. A vendéglátóhelyek felé történő értékesítés változásáról adatgyűjtés nincsen. Nagyon rövid válasz: nem tudjuk megmondani, hogy 2020-ban mennyivel kevesebb bor vagy pálinka értékesült a vendéglátóegységek felé, mint mondjuk, 2019-ben. Nincs erre adat. Becsülni lehet, majd ha százszázalékban működik az e-pinckönyvrendszer, akkor feltehetőleg az ilyen típusú kérdésekkel kapcsolatban is okosabbak tudunk lenni, nem azért, mert adatgyűjtés lesz rá akkor, hanem azért, mert adott esetben lekérdezhetőek lesznek majd a rendszerből olyan adatok, amelyekből legalább következtetni lehet arra, hogy az értékesítés iránya hogyan változott.

A harmadik és a negyedik kérdéssel kapcsolatban egy fontos dolgot szeretnék aláhúzni, hogy az Agrárminisztérium válságintézkedési támogatását, amit HORECA-támogatásnak hívunk, nem a HORECA-egységek kapták. Ez nagyon fontos. Ezt a borászatok kapták, akik HORECA-egységek felé értékesítenek. Tehát nekünk nincsen lehetőségünk ágazaton kívülre nyúlni, magyarul, nincsen lehetősége az Agrárminisztériumnak kocsmákat, vendéglátóhelyeket támogatni. Mi a borászati üzemeket támogattuk, akik igazoltan abba az irányba legalább 20 százalékát értékesítették a terméküknek. Úgyhogy ennél fogva sem most, sem a múltban, sem a jövőben az Agrárminisztériumnak nem lesz olyan lehetősége, hogy vendéglátóhelyeket támogasson, így természetesen ezt nem is tudjuk tervezni.

A negyedik kérdés pedig, azt gondolom, hogy végképp egy egészségügyi kérdés, ami az operatív törzsre tartozik, teljes mértékben kívül esik az Agrárminisztérium kompetenciáján. Elnézést, de nem tudok rá válaszolni, hogy mikor milyen könnyítéseket fognak bevezetni a vendéglátóhelyeken. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Igen. Brazsil Dávid?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm. Egyetlenegy hozzászólásom lenne az elhangzott terméskieséssel kapcsolatban. A francia kollégák arról tájékoztattak bennünket, hogy a 2017-esnél alacsonyabb termésmennyiséggel számolnak. Ennyit sikerült kihozni belőlük. Az rekordalacsony volt, a második világháború vége óta a legalacsonyabb termésszintet jelentette, és annál alacsonyabban számolnak. Ennyit sikerült tőlük megtudni.

ELNÖK: Ez is valami!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Egy visszakapcsolás csak a HORECA-szektor jelentőségére, mert szeptemberben vagy a legutóbbi albizottsági ülésen elhangzott egy hozzászólásban, hogy annak nincs nagy jelentősége. Millió hektoliterben számolják, például Spanyolországban a HORECA-szektor kiesését a belső fogyasztásban, tehát millió hektoliteres; ezek nagyon fontos számok. Egyedül Németországban nőtt az egy főre jutó fogyasztás abból adódóan, hogy a belső turizmus élénkült, a német turisták nem hagyták el Németország területét, tehát ott egy belső növekedés volt megfigyelhető.

Árprognózis ügyében képviselő úr kérdésére: az árprognózis majd a tanácsülési határozatban lesz benne, hogy hogyan kerül elfogadásra. Tartjuk azt az elvet, mint a tavalyi évben az előkészítési dokumentációban - ami rendelkezésemre áll, hogy erre a kérdésre válaszoljak -, hogy a hegyközségi tanácsok mondanak végleges döntést a koefficiens tekintetében, tehát ők határozzák meg a koefficienset. Az árprognózis szakmai irányelveit pedig az európai uniós jogszabály határozza meg. Ebben a tekintetben tudomásom szerint, de ebben még akkor egyeztetünk még egyszer az Agrárminisztériummal, de termelési költség és minimálár meghatározására nem lehet az árprognózist fölhasználni, de a lehető legnagyobb jóindulattal próbáljuk minden évben az árprognózist elkészíteni.

ELNÖK: És szerződéskötési kötelezettséget tervez-e a HNT meghirdetni?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm, elnök úr, a kérdést. A tervezet tartalmazza a szerződéses jogviszony kialakítását, itt amit javasol a titkárság az elnökségnek és a tanácsülésnek, hogy amit gazdasági egységként definiál a bortörvény, azokban az átadás-átvételekben mentesüljenek a termelők a szerződés alól. Magyarul, ha őstermelőként valaki a saját tulajdonában lévő pincészetnek értékesít szőlőt, abban az esetben ne kelljen szerződést kötni, hanem csak az átadási árról tájékoztatni a hegybíró, ezt is azért, hogy pontosabb képet kapjunk a szőlőpiacról.

ELNÖK: Időben mikor várható ez a döntés a HNT-nél?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A javaslatot még egyeztetjük a szakmaközi bizottsággal. Szerintem körülbelül e hónap harmadik dekádjára meglesz a döntés.



ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Parancsoljon, Kiss István!

DR. KISS ISTVÁN elnök (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Kedves Megjelentek! Először is szeretném megköszönni a tavalyi munkát, ami nagyon precíz, pontos, gyors volt a minisztérium és a HNT részéről, hogy ezek a válságkezelő intézkedések bevezetésre kerültek és végig kifizetésre is kerültek. Ez nagy segítség volt a szőlő- és borágazatnak.

És ahogy elhangzott, a zöldszüreti intézkedések és a lejárati intézkedések leginkább a nagy tömegben előállítóknak tudnak segítséget nyújtani, illetve az abban a rendszerben keletkezett áruk piacra jutását segíti. Illetve még az is elhangzott, hogy ezeket európai uniós költségvetési pénzekből lehetett megvalósítani. És volt egy harmadik intézkedés, a HORECA-ba szállító borászatok támogatása. Ez a gazdaságvédelmi intézkedések része volt.

Az lenne a kérdésünk, hogy idén lehet-e számítani ugyanerre az intézkedésre? Igaz, hogy nem tudjuk azt kimutatni, hogy a HORECA felé milyen mennyiségek kerültek kiszállításra, értékesítésre, arról viszont van az Agrárgazdasági Kutatóintézetnek egy kimutatása, ami szerint az OEM-, illetve az OFJ-borok értékesítése milyen mértékben csökkent. Ha a januári-februári hónapokat nézzük, akkor ez 2020-hoz képest - '20-ban januárban és februárban még normál, üzemszerű működés volt - 2021-ben 40 százalékra való esést mutat; Tokajjal kapcsolatosan ez huszonegynéhány százalék. Tehát ebben mindenképpen látjuk a visszaesést, nemcsak megéljük, de a kutatóintézet által megszerzett adatok alapján kimondható, hogy nagy visszaesés látható továbbra is, ebben az évben is a nagyobb hozzáadott értékű termékek értékesítése során is. Ebben nagy segítség lenne, ha ez a HORECA-s rendszer tovább tudna menni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Köszönjük a köszöntést és a hálálkodást, mondhatnám azt, mindenkire felé, aki a pandémia alatt az ügyben segítőtleg tudott fellépni. Reméljük, erre nem lesz nagy szükség a későbbiekben, ha az átoltottság olyan magas fokú lesz.

És itt szeretnék részben utalni Steinmetz Ádám képviselőtársam gondolataira. Tényleg maradjunk a szakmai részénél! Nem kérdéses, hogy vannak ötletek a további nyitás elképzelésére, de van egy félelem is a vírus miatt való megbetegedésre is, és erre most már azok lesznek az esélyesek, akik nem oltatták be magukat. Most 54 százaléknál tartunk, ha jól emlékszem, a teljes lakosságra vetített átoltottság tekintetében, tehát potens áldozat még elég sok van Magyarországon. Az nyilvánvaló, hogy egy védekezési logikát kell hogy igényeljen majd az, hogy mikor lehet a beltérket netán védettségi igazolvány nélkül is látogatni. Ez egy nagyon súlyos elvi kérdés, és ne is hozzuk ide ennek a megvitatását!

Van-e kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Igen, Petri Imre. Parancsoljon!

PETRI IMRE szőlőtermelő: Üdvözlök mindenkit. Felmerült a szerződésekkel kapcsolatban, hogy a termés 70 százalékára szerződést kell kössünk. A tavalyi év megmutatta, hogy ez a szerződés nagyon előnytelen tud lenni a termelőknek, mert tavaly volt olyan - gyakorlatilag ezzel törték le az árat -, hogy amikor megjelent a zöldszüreti intézkedés, kijöttek egy 70 forintos árral, a termelők az előző év miatt berohantak, megkötötték a szerződést, és ettől a borászatok nem nagyon akartak eltérni. Mi úgy láttuk, hogy azért, hogy le kell szerződnie előre, az gyakorlatilag megfogta a piaci versenyt. Az a baj, hogy ebben a szerződésben az nincs benne a

termelő kapcsán, hogyha esetleg máshol drágábban veszi, akkor elviheti. Ha elviszi, 25 százalék kötbért kérnek.

Nem tudom - tudom, hogy ezek magáncégek és magánemberek - , nem lehetne ezt a szerződést valahogy úgy központosítani, hogy ha meg is marad a kötelező jellege, de a termelő - idézőjelben - „szabadpiacon” próbálja értékesíteni. Mi úgy látjuk, a borászatok előre leosztják, hogy kinek mennyi jut, mennyi kell, és ezzel gyakorlatilag az árat is előre bebetonozzák. Nem tudom, ebben lehet-e egy központi formanyomtatvány, vagy valami. Most például volt olyan konkrétan, ahol már 85-öt adtak volna érte, de 70 forintért kellett hogy odaadja, mert egyszerűen nem adtak ott többet, és a szerződés pedig oda kötötte. Ez lenne az egyik.

A másik pedig - tudom, hogy késve érkeztem - , esetleg nem gondolkoznak azon, itt az Agrárminisztérium képviselőit kérdezném, hogy online is meg tudjuk majd ezt tenni, hogy ne kelljen a hegybírónak teljes egészében azzal töltenie az idejét, hogy a termelők folyamatosan mennek be és feltartják a munkavégzésben, holott mondjuk a termésbejelentést meg tudnánk csinálni online is, és esetleg ki is tudnánk nyomtatni magunknak. Ez volna az egyik.

A másik, hogy szóba került az önköltség. Nagyjából 15-20 százalékos a termeléshez szükséges permetszerek áremelkedése, és ugyanúgy az élőmunka költsége kapcsán is most már lassan nem 1000 forintért, hanem inkább 1200 forintért jönnek a napszámosok. Szóval valószínűleg a tavaly elmondott adatokhoz 15-20 százalékot hozzá kell tegyünk; rezisztens a tavaly mondott 650 ezer forint, ez most már inkább 700-750 ezer között lesz valahol várhatóan.

A termésmennyiségek kapcsán úgy látjuk, hogy a Biancákon elég kevés van, a tavalyi aszályos idő miatt a rügyképződés nem úgy ment végbe, ahogy kellett volna, úgyhogy várunk egy jobb árat, de már most vannak olyan borászatok, amelyek azt mondják, hogy 60-70 forinnál vegyes fehérnél biztos nem fognak többet fizetni. Szóval, már elkezdődött az, hogy nem fognak többet fizetni.

És még egy, nem tudom, hogy kivitelezhető-e vagy nem. Halljuk ezen borászatok kapcsán, amelyek az éttermekbe meg a hotelekbe szállítottak, hogy be vannak ragadva lassan 2 évi bormennyiséggel, és ahogy elnök úr is mondta, 120-140-150 forintért veszik a borászatok. Esetleg olyat nem lehetne csinálni, mert itt általában plusz áfával értékesítik, hogy az áfát, idézőjelben, visszaforgatják, visszaadják nekik, és akkor esetleg nagy tételben meg tudnának szabadulni a készletüktől állami segítséggel? Csak egy ötlet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Aki ismer, az tudja, hogy én a szőlész-borász kérdésben mindig a gyengébb oldalára állok. Több év óta a szőlészetek a gyengébbek ebben a helyzetben, mégis azt kell mondanom, hogy egy olyan szerződéses eljárásnak, hogy szerződök, de utána annak adom el, akinek akarom, annak nem sok értelme van. Nyilvánvaló, hogy a szerződési kötelem azért izgalmas, mert azzal a borász is tud számolni, hogy hozzá akkor milyen készletmennyiség fog beérkezni.

Az áfa, mivel nagyon sokat voltam pénzügyi bizottsági tag, és közigazdászként ez is érdekel, ez egy jó szándékú felvetés, de rendkívül kicsi esélyt látok arra, hogy ezt a Pénzügyminisztérium jóváhagyná. Szóval ők illet meghallanak és azt mondják, hogy ki volt az a bolond, aki ezt előterjesztette; ismerve a mögöttes jószándékot, hogy mire gondoltál. *(Petri Imre közbeszól.)* Mondhatnám azt a minisztériumnak, hogy ezt kérdezzék meg, de én tartok tőle, hogy tudom a választ.

PETRI IMRE szőlőtermelő: Elnézést, de ez a HNT-nek egy rendelkezése, hogy köteles vagyok 70 százalékára kötni. Ez egy HNT-s rendelet, és ez engem megköt

ahhoz, hogy én kivárjam, hogy ki az, aki mondjuk, 85-öt ad érte és nem 70-et. Én ezt a részét firtatom, mert a HNT-től most is az adatokat a termelő nem tudhatja, hogy mennyi van a pincében, minden mielőltünk el van titkolva, és gyakorlatilag a szabad piac elől pont mi vagyunk elzárva, termelők, úgy érezzük. Semmi adatot nem tudunk, eltitkolnak, arra hivatkozván, hogy Franciaország, Olaszország, holott a termelő tudja azt, hogy nincs elég, mert csak egyszerű matek, egymillióhárom kimegy az országból, 2,9 a termés, 1,6 marad itt. Miből látjuk el a 2,5 milliós forgalmat? Miből? Ez egyszerű, elnézést, hogy megint személyeskedek, de ez egyszerű matek.

ELNÖK: Rendben. Én erre tettem utalást, és ezért kértem az adatokat. A HNT egy szakmaközi szervezet, tehát nem véletlen kapta meg ezt a státuszt és jogosultságot hosszas minősítés után, és ezért van jogosultsága a tagjaira nézve kötelező eljárási szabályokat megalkotni. Ezt én magam támogatom, hogy ez így maradjon ezután is. Persze, ebben van egy szerződési javaslati kötelezettség mennyiségre, és a többi, ez a velejárója. Szerintem ez összességében helyes irány felé viszi majd, remélem, a szőlész-borász kapcsolati rendszert.

Nem tudom, hogy akar-e valaki a felvetett kérdésekre egyáltalán az Agrárminisztérium vagy a HNT részéről válaszolni? *(Jelzésre:)* Agrárminisztérium!

TARPATAKI TAMÁS helyettes államtitkár (Agrárminisztérium): A kérdés első részével kapcsolatban, ami a szüreti bejegyzés igazolására, illetve most már mondhatjuk, hogy a korábbi szőlőszármazási bizonyítványra vonatkozott, ahogy mondtam a bevezetőben is, ezt az e-pincekönyvrendszer meg fogja oldani. A mostani szüretnél megy úgy minden, ahogy szokott menni. Igen, oda kell menni a hegybíróhoz, be kell jelenteni, később lesz lehetőség arra a következő szürettől, hogy ezt akár fizikai jelenlét nélkül is meg lehessen oldani, mérettől függetlenül. Köszönöm.

ELNÖK: Főtitkár úr, akar reflektálni röviden?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Tehát e-papíron keresztül továbbra is be lehet nyújtani - ugyanúgy, mint a teljes pandémia időszakában - minden dokumentumot. Tehát javaslom, hogy ha ez segítséget jelent az önkormányzatok részére, akkor a régi néven szőlőszármazási bizonyítvány iránti kérelmet nyújtsák be - AVDH-s aláírással minden ügyfélkapun keresztül elérhető - e-papíron keresztül a HNT részére, és közvetlen fizikai jelenlétet nem igényelve fogjuk eljuttatni a származási bizonyítványnak megfelelő dokumentumot a termelők részére.

Fölvívnam Petri úr figyelmét arra, hogy a szerződéskötési kötelezettség a HNT szakmaközi piacszervezési intézkedésében 2017 óta változatlan, a szerződéskötési kötelezettség a szőlő szüretét megelőző napig, a szőlő átadásának pillanatáig kötelező. Semmi nem írta elő a termelők részére, és ezt korábban hibaként jelezték önkormányzatok, hogy nincsen előrekötött szerződés. Senki nem kötelezte a termelőket arra, hogy a zöldszüret pillanatában szerződést kössenek a pincészetekkel. Tehát kvázi a szerződéses piac a spot piaci értékesítési lehetőségeket is lekövette.

Annyit szeretnék kérni, hogy a jó szakmai viszony érdekében a személyeskedő megjegyzéseket próbáljuk meg kerülni, mert én is próbálom mindvégig kollegiális viszonyban tartani önökkel a kapcsolatot, és szeretném kérni, hogy a jövőben is maradjon így. Elnézést kérek, elnök úr, de ez most...

ELNÖK: Értettem. Nyilvánvalóan az adattitkolozási, nem titkolozási mondatokra volt ez a reflexió. Valóban azzal én is egyetérték, hogy ne egymás elől

zárjuk el az adatokat. Ha van okunk nemzetközi viszonyítást megtenni, merthogy így csinálják a franciák, spanyolok, olaszok, ezt én értem, de házon belül azért nem lenne baj, ha képünk lenne arról, tiszta képünk, tiszta forrásunk, hogy hol tartunk, ezzel viszont én is egyetértek. *(Jelzésre:)* Igen?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A szakmaközi bizottságnak tagja minden olyan szervezet, amely a polgári törvénykönyv értelmében egyesületként be van jegyezve, és mértékadó képviselőt biztosít a termelők részére.

ELNÖK: Rendben, tehát tőlük el lehet kérni.

Az idő elrehaladtával én ezt a napirendi pontot lezárom - ránézek képviselőtársamra is -, a 2. napirendi pontot. *(Dr. Steinmetz Ádám bólint.)*

### **Egyebek**

Azért is teszem ezt, mert az egyebekben Kiss István jelezte, hogy szeretne egy gondolatot elmondani, hogy legyen erre is idő. Megadom a szót.

#### **Dr. Kiss István felvetése**

DR. KISS ISTVÁN elnök (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): Köszönöm szépen, elnök úr. A bizottság figyelmét szeretném felhívni arra az éppen most kialakulóban lévő egyutas csomagolóanyag visszaváltásával kapcsolatos intézkedésre, illetve a borászatokra, borágazatra gyakorolt hatására. Segítséget szeretnék kérni abban, hogy az érveink eljuthassanak a törvényalkotóhoz.

Előzetesen csak annyit szeretnék mondani, hogy a borágazat, szőlő-, borágazat önkorlátozási rendszerét ismervén - már akár, ha nézzük a termékleírásokat, és az átlagterméseket is korlátozzuk vagy egyes borászati eljárásokat termékleírás, illetve rendtartás szintjén önmagunkat korlátozzuk -, teljesen természetes dolog annak elérésében, hogy a minőséget megtartsuk, a fogyasztókat megtartsuk. Hasonló önkorlátozásra vall a „Wine in Moderation” program, hiszen ebben a mértékletes borfogyasztás fontosságára hívjuk fel a figyelmet, ráadásul ezt még anyagiakban is megtámogatja, az ágazat saját maga finanszírozza ennek a programnak a ráeső részét.

Ugyanígy gondolkodik, ilyen felelősen gondolkodik az ágazat a környezetvédelem területén is természetesen. Nem véletlen, hiszen a természeti kincsekre és adottságokra erősen alapozó iparágról, ágazatról van szó. Természetesen nagyon fontos az, hogy a klimatikus viszonyok ne olyan gyorsan változzanak, vagy amennyire lehet, azt lassítsuk. Tehát mindenképpen a környezetvédelemben szerepet szeretne játszani a szőlő-, borágazat is. Így természetesen egyetértünk azzal, hogy a csomagolóanyagok visszagyűjtési arányát növelni kell, és tisztában vagyunk azzal, hogy az Európai Unió által előírt visszagyűjtési arányoktól még el vagyunk maradva, és ezért ki kell találni egy másik rendszert.

A most éppen terítéken lévő, még erősen csak tervezetszintű, inkább csak koncepció viszont első olvasatra úgy tűnik, mintha ezt a csomagolóanyag-termékpályát nem venné teljes mértékben figyelembe. Tehát maguk az erősen környezetszennyező csomagolóanyagok gyártói, nagy előállítói nincsenek bevonva ebbe a rendszerbe, illetve a termékpálya végén lévő fogyasztókra és kereskedőkre feladatokat, ugyanúgy a borászatokra pedig finanszírozási feladatokat róna ez a koncepció.

Ezzel nekünk az a problémánk egyrészt tehát, hogy nem a teljes termékpálya van megnevezve, másrészt pedig nem az összes felhasználó van megnevezve ebben a koncepcióban. Ugyanis, ha jól tudjuk, akkor most még a konzervipar ebbe a körbe nincs bevonva, viszont ha azt nézzük, hogy mekkora kibocsátó a konzervipar, ahhoz képest az italiparnak százalékokban mérhető csak az aránya.

Tehát, ha most ezt a visszagyűjtési rendszert a borászatok, borágazat segítségével, annak anyagi segítségével kell hogy kialakítsuk, akkor eléggé nagy terhet ró az ágazatra azzal szemben, amennyi a szennyezését illetné. Ezért aztán arra szeretnék kérni, ha lehet, segítséget, hogy a törvényalkotóval tudjunk közvetlen kapcsolatot is felvenni ebben a kérdésben, és ezt az aránytalanságot valahogy csökkentjük vagy inkább szüntessük meg. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Értem. István, magad is egy komoly érdekképviselői szervnek vagy a vezetője, és egyrészt az egyesület kapcsán, másrészt a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának kötelezettségszerűen, de alkotó része is vagy.

Azt gondolom, ez nem egy egyedi jelenség, tehát nemcsak nálatok, az egyesület borászati tevékenységénél jelentkezik ez a probléma, ezért én azt javasolnám, mivel ez a teljes kérdéskör az ITM-hez, és ezen belül Steiner Attila államtitkár úrhoz tartozik, hogy legyetek szívesek, indítsátok el a HNT felé ezen szakmai kérdés megoldását, hogy hogyan tudnátok bevonni ezt a problémakört a formálódó rendelkezésekbe, hiszen most nyáron már az egyszer használatos műanyagok kivezetésre kerülnek, a hungarocell - nem is tudom, hogy kell ezeket nevezni - , az ételhordók, a fülpiszkálók, a szívószálak, a műanyag kisvillák, kiskanalak. Ez egy nagyon jelenős program.

Én a szakmai vezetőkkel beszéltem erről a kérdéskörrel, ez elég átgondolt, és amely kivezetné a csomagolóanyagokat, hogy ezek mind legyenek üveganyagúak, és itt a PET műanyag alapú visszagyűjtési rendszer kiépítéséről és a betétdíjról is szó van. Ugyanez vonatkozik a fémhengeres sörösdobozokra, de nemcsak ezek vannak itt, hanem üdítők is jelentős számban, ezek betétdíjas rendszerének a bevezetésére és a visszagyűjtési rendszerének kiépítésére is, hogy hány helyen, kinek lesz kötelezettsége a visszagyűjtést kiépíteni. Tehát egy borzasztó nagy rendszer fog itt kialakulni, és ezáltal megváltozik minden; ami eddig így volt, az nem így lesz.

És ebben bizony az ágazati szereplők és a végfelhasználók is érintettek lesznek, már akik ezeket az egyszer használatos termékeket felhasználják. Nem tudom, hogy helyesen idézem-e a nevüket, és ezért elnézést kérek, de tudom, hogy a csomagolóanyag-gyártóknak és -forgalmazóknak van egy szövetsége, egy elég komoly szövetsége. Többször voltam velük rendezvényen, nekik európai uniós szakmai, gyakorlati anyagaik vannak arról, hogy akik már csináltak valamit ezen a téren, hol tartanak, ez beváltotta-e a hozzá fűzött reményeket, vagy nem, és kik milyen úton indultak el, mert például a németek és az olaszok más úton mennek ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Tehát lehet, hogy velük is érdemes lenne felvenni a kapcsolatot; ők jelen szoktak lenni a kormányzati szakmai előkészítő beszélgetéseken, azt hiszem, Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség, CSAOSZ - ilyen érdekes a rövidítése. Elnézést kérek, ha nem pontosan idéztem, nem készültem fel erre a témakörre, de én javasolnám egyrészt, hogy a HNT, mint ágazati problémát, azok kapcsán, akik felhasználják ezeket az egyrészt göngyölegeket - tehát itt nemcsak üvegekről van szó, hanem raklapokról, zsugorfóliáról, több mindenről szól ez a történet - , hogy ebben egy nagy felhasználórendszerre, magára a borászatra mi vár, miben kell neki gondolkodni, és hogyan fog ez működni, ezt a kérést indítsa el a HNT Steiner Attiláék felé, én ezt merném javasolni.

Egyebekben van-e még valakinek hozzászólása? *(Jelzésre:)* Igen, Mihályi László elnök úr.

### **Mihályi László felvetése**

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen, elnök úr. Egy-két mondatban válaszolva Steinmetz Ádám képviselő úrnak a pálinkával kapcsolatos kérdésére is. Sajnos mi se tudjuk megmondani, hogy a HORECA-

szektorban ez mekkora kiesést okozott. Azt látjuk az adatokból, a kitárolás adataiból, hogy márciusig körülbelül 50 százalékkal kevesebb pálinka került forgalomba, mint az előző évben, de ha a '18-as békeévekhez hasonlítjuk ezt, amikor még Neta nem volt, akkor több mint 50 százalékos visszaesés van.

Mi is hiányoltuk azt, hogy a második és a harmadik hullámban nem kapott a szektor támogatást, de az Agrárminisztériummal többször egyeztettünk és a miniszter úrral is. Sajnos nem volt erre szándék, csak kimondottan a HORECA-szektorra; a beszállítói kör támogatására ebben a részben már nem volt segítség.

Ha lehet, Brazsil Dávid főtitkár úrhoz is intéznék egy kérést, hogy ha elindultok ebben a dologban, amit most István felvetett, akkor én kérném, hogy menjünk közösen, mert a pálinkásokat is érinteni fogja ez a visszaváltásos téma. *(Dr. Brazsil Dávid bólint.)* Köszönöm szépen, csak ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Igen, ez jó felvetés szerintem is. Köszönöm szépen. Az egyebekben van-e még kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Igen. Brazsil Dávid!

### **Dr. Brazsil Dávid felvetése**

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Az egész szakma közösen lépett föl európai szinten annak kapcsán, hogy a füstös kén használata továbbra is engedélyezve legyen a borászatban. Jelen pillanatban egy európai hatóság nem akarja engedélyezni az elemi kén égetéssel történő gáznak, magyarul a kén-dioxidnak a hordók sterilizálására történő felhasználását.

ELNÖK: A kénlap meggyújtását?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A kénlapot nem akarja engedélyezni, és ez egy alapvető kérdés az ágazat szempontjából.

Úgy tudom, hogy a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatallal egyeztetés folyik a témában. Én szeretném kérni azt, hogy mivel ez egy olyan elemi kérdés, amiben szerintem mindenki egyetért - ugyanígy a pálinkásoknál, ha brandy típusú terméket érlelnek, ez ugyanilyen fontos kérdés -, hogy ebben mindenki, amit tud, közösen tegyen meg az ügy érdekében, hogy ebből olyan döntés szülessen, ami az ágazatnak szükséges. Természetesen megértjük a környezetvédelmi és munkaügyi előírásokat, és ezeket mindig be is tartja az ágazat, de erre az elemi anyagra, amit évszázadok óta használunk, szüksége van az ágazatnak a jövőben is.

A másik a KAP-reform, amire felhívnam még egyszer a figyelmet. Tehát, ha a promóciós pénzeket ellehetetlenítik azzal, hogy csak és kizárólag a környezetbarátnak minősített biotermékekre, azok promóciójára lehet felhasználni őket, azok hosszú távon károsak lesznek a magyar szőlő-, borágazatra is. Azt már megszoktuk, hogy folyamatosan alkoholként kezelik a termékeinket, de erre mindig az a válasz, hogy alkoholt senki nem iszik, mert annak 96 százalékos a töménysége, de a bor meg csak tartalmaz alkoholt sok egyéb dolog mellett. Ezt a témát már többször elemeztük elnök úrral.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Meg szeretném jegyezni a jegyzőkönyv kedvéért is, hogy a Pénzügyminisztériumot meghívtuk, és rajta keresztül a NAV-ot is, akik nem képviseltették most magukat. Ezért kérem szépen, ebben majd járjunk el, és kérjünk magyarázatot arra, hogy ez miért történt így. Egyben kérném az Agrárminisztériumot is, hogy a Nébih képviselői közül is legyen szíves itt lenni valaki. Eddig mindig itt voltak, de most nem látom itt a képviselőjüket, vagy a borlabor részéről Mészáros Kálmán urat

sem vagy egy olyan személyt, aki - ha netán feltennénk egy ellenőrzéssel kapcsolatos kérdést, akkor - hitelesen tudna rá válaszolni.

Ha nincs további bejelentés az egyebekben, akkor ezt a napirendi pontot is lezárom.

**Az ülés berekesztése**

Az ülést berekesztem. Köszönöm mindenkinek a részvételt.

*(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 48 perc)*

**Font Sándor**  
az albizottság elnöke

**Jegyzőkönyvvezetők:** Baloghné Hegedűs Éva és Madarász Mária